

ÍNDEX

- 2 **Quan criticar ens serveix d'alguna cosa**
- 6 **Qui no arrisca no pisca**
- 18 **Hi ha sumes que resten**
- 20 **Cremarem tots els micròfons**
- 24 **Autogestió de la misèria o misèries de l'autogestió**
- 37 **Ressenyes**

La revista que tens a les mans representa tan sols la part escrita d'un treball profund d'anàlisi i debat. El projecte *Terra Cremada* es basa en la discussió i elaboració de textos de manera col·lectiva al voltant de problemàtiques concretes que patim tant en la forma d'enfrontar-nos al capitalisme com en la de superar-lo. Pensem que escriure d'aquesta manera, tot i que pot resultar molt farragós, ens possibilita conjugar la teoria i la pràctica alhora que reflexionem i deixem constància per a altres persones de les conclusions a les que hem pogut arribar. Veiem que, generalment, s'acostuma a escriure des de la reflexió individual i molt poc des de la reflexió col·lectiva deixant, d'aquesta manera, molt pocs documents escrits que recullin de forma rigorosa els debats que vivim en les nostres assemblees; reobrint constantment debats que sempre deixem a mitges i caient de manera reiterada en discussions que podrien ser solucionades definint un lèxic comú i que ens possibilitarien centrar-nos en debats més profunds. Nosaltres hem volgut fer aquest esforç conscients que aquests textos només poden ser un ajut en la lluita con-

tra l'ordre imperant ja que, com ja vàrem assenyalar al primer número: *les respostes difícilment ens les ofereixen els llibres, es troben al carrer i al calor de la revolta.*

Els nostres pensaments venen condicionats pel llenguatge que utilitzem per construir-los. No és d'estranyar que en una societat on al llarg de la història els assumptes públics han estat reservats als homes, el plural genèric s'escriu en masculí, doncs és a ells a qui es refereix. Aquesta revista està escrita enterament en femení, som conscients que escriure d'aquesta manera elimina aquest fet, però serveix per evidenciar-ho.

Que la publicació sigui gratuïta no vol dir que no haurem tingut despeses sinó que no volem que els diners facin de mediadors entre aquesta i qui vulgui accedir a ella. Preferim que sigui la serietat i el compromís i no el comerç de les nostres idees el que financi el projecte. Si vols col·laborar econòmicament posa't en contacte amb nosaltres.

Quan criticar ens serveix d'alguna cosa

Hacer de la lucha un continuo romper con los demás no es algo radical, lo radical y lo subversivo es construir algo colectivo en un mundo que ha sido diseñado específicamente para el aislamiento, la soledad y el desencanto.

Pròleg de la *Crítica de la Internacional Situacionista*, Klinamen i Comunicació

Pot resultar com a mínim curiós que una publicació que exerceix l'anàlisi crítica abordi la crítica com a tema. Per això, abans de res, convé assenyalar a què ens referim exactament amb «crítica», i sobretot a què no ens referim. Tot i que en alguns moments farem servir aquests termes no creiem que la qüestió s'hagi de plantejar com una dicotomia entre crítica constructiva/destructiva, ens sembla molt més encertat considerar des d'on i cap a qui s'exerceix aquesta crítica.

Criticar, així, en abstracte, pot voler dir moltes coses com també pot no voler dir res. Estem molt acostumades, dins la lògica de les premisses democràtiques, a «participar» amb les nostres «lliures opinions» fent crítiques, però aquestes només es fan valdre per si mateixes

dins del propi sistema si són allò que anomenen «constructives». El discurs democràtic ha inserit en el fet de criticar l'objectiu de reformar o millorar allò que està sent criticat. Pot semblar un detall absurd, però des de l'escola fins al carrer, quan algú exerceix una crítica s'insisteix en la importància que aquesta sigui «constructiva», és a dir, que cerqui tant com pugui els aspectes positius d'allò que critica per poder-ho «arreglar». Amb això no volem dir que haguem de carregar-nos l'esperit positiu que tenen aquelles crítiques que analitzen els fets per poder millorar aquelles coses que realment ens importen, el que volem destacar és que podem no transigir amb aquelles situacions o persones que estan diametralment oposades a l'assoliment de les nostres necessitats i desitjos. Partint d'aquests pressupòsits conceptuals, voldríem preguntar-nos com exercim la crítica en els nostres espais de lluita i entre nosaltres, i debatre sobre la necessitat d'aquesta crítica i sobre el seu mal ús, des dels grups d'afinitat més petits a grups més grans. També tractarem del problema de la crítica un cop hem decidit allunyar-nos dels focus actius de lluita. I d'aquella crítica que fem a les que creiem les nostres enemigues. Tot amb l'objectiu final de ser més efectives i conseqüents amb allò que pensem.

Com a partidàries d'una transformació radical de la societat des d'una perspectiva antipitalista i antiautoritària, no ens interessa aquí tant tractar l'actual estat de coses —hi ha prou publicacions que ho fan de manera més que solvent— com les dinàmiques, inèrcies, esculls, contradiccions i, per què no, també encerts que trobem al nostre costat de la barricada. És aquesta una forma de fer teoria que neix de l'acció i que no pot sinó abocar a l'acció, a una acció millor per tal d'avançar vers els nostres objectius i alhora clarificar-los de manera adequada.

No contemplem la crítica academitzant que, deslligada de les lluites, les examina a fi i efecte d'assenyalar els punts febles de la praxi revolucionària sense cap més finalitat que la demostració de vigor i agudesa intel·lectual. Tampoc la crítica ideològica tancada en si mateixa sense més interès que acabar afirmant

un cop darrere l'altre les seves pròpies veritats, erigint-se en avantguarda amb respostes per a tot però perfectament ineficaç a l'hora d'enfrontar-se a la realitat —parany al que no pocs anarquistes també cauen.

Pretenem subvertir aquesta realitat, i és cap a aquelles que també ho volen a qui adrecem les nostres paraules, per a poder trobar-nos i fer tant camí juntes com sigui possible.

Partim de la base que ningú ho tenim tot clar en l'absolut. Si algú ho té tot clar, si us plau, que ens ho faci saber. Ens movem en un context canviant amb una gran capacitat per readaptar-se i engolir situacions en principi adverses, cosa que ens obliga a plantejar i replantejar tàctiques i estratègies continuament. Sense l'existència de l'anàlisi, de la crítica, ens veuríem repetint fórmules o discursos fins la sacietat amb independència del context on ens movem —lloc, gent, moment—, independentment dels resultats que estan donant aquestes estratègies. Saber generar discursos i transmetre idees, dur a terme accions amb una finalitat concreta, queda molt allunyat de les concepcions ideològitzades que pensen que sols cal seguir un programa estanc i preestablert des de fa un centenar d'anys. Els usos de la crítica pretenen efectivament observar quines dinàmiques tenim i quins resultats obtenim, per a així poder redreçar les nostres passes vers els nostres objectius. Sabent, és clar, que la realitat no és pot predir ni el comportament de les societats respon a mecanismes mesurables científicament.

Així, tal i com algunes s'aferren a un programa ja escrit i usen la crítica únicament per a defensar-lo i atacar altres postures, d'altres a voltes utilitzem la crítica per a poder amagar les imperfeccions que, sabem, tenen les nostres teories. Intentem fer trontollar l'altra per a intentar reforçar així la nostra fragilitat. Tenir la convicció sense caure en el dogmatisme, tenir el dubte que ens empeny a la crisi, a la oportunitat, sense degenerar en la paràlisi; sí, això és el que busquem. Molts cops no som capaces de veure que en els nostres espais de reflexió ens limitem a xerrar des de les nostres individualitats —sentint-me atacada si s'invaliden les meves teories— en comptes de veure'ns com a parts integrants d'una praxi que anem conformant

conjuntament. Això pot ser degut a que hem deixat de tenir ganes de posar res en comú, de comunicar, o a un excés d'ego.

Veiem que és més habitual del desitjable que en ser criticades ens posem a la defensiva, ja que al veure perillar els nostres fonaments i davant del terror de veure'ns a nosaltres mateixes qüestionades acabem defensant postures que, de vegades, no tenim del tot clares. És necessari apuntar que la pèrdua de por a ser interpel·lades només es pot donar en espais que generin suficient confiança i on siguem capaces de sentir que estem entre companyes i que el que prima és l'interès en avançar en un procés revolucionari. Si no ens sentim en un espai de confiança on sabem que l'altra persona serà prou sincera per fer-se i fer-nos veure on trontollen, també, les seves idees, l'empresa deixa de tenir sentit.

¿Quants cops ens ha passat que, tot i veure en el decurs d'una assemblea que la nostra postura està errada, seguim intentant descobrir on està errada la postura de l'altra per invalidar la seva també? Amagant els punts febles o els llocs foscos on es sustenten les nostres propostes

en comptes de ser transparents, convertint-se moltes assemblees en una lluita d'egos contraposats. ¿Quants cops ens ha passat que en una conversa amb suposades amigues marxem a casa amb la sensació que hem convençut fermament a algú d'alguna cosa que no tenim del tot clara i que, per tant, la conversa no ens ha servit, a l'hora d'elaborar un ideari compartit, de gairebé res?, traslladant els nostres dubtes en comptes de la convicció d'on sí i on no la nostra postura fa figa.

En aquest tipus d'espais, amb la gent més propera, aquesta actitud defensiva no té cap sentit des d'una posició d'honestetat, que és la que requereix una lluita revolucionària. De cara a construir plegades unes formes de lluita potents i efectives l'ègo l'hauríem de deixar a casa, tant en emetre com en rebre crítiques. La crítica sense intenció d'aportar alguna cosa a allò comú només farà que entorpir a la resta de companyes; caldrà saber adonar-nos de quan això està succeint, sense que això signifiqui evidentment absència de crítica, indulgència i, en definitiva, inèrcia.

Altra cosa són els espais més grans on conflueix gent de procedències i intencions diverses, com ara els diferents conflictes existents fruit de les retallades socials dels governs o l'anomenat moviment 15M, per exemple. En aquests casos coincidirem amb grups que cerquen portar la lluita al terreny polític o simplement reorientar la lluita en consonància amb els seus interessos partidistes. En aquests contextos caldrà no poques vegades marcar clarament una línia de ruptura entre nosaltres i aquests grups, no per reforçar la nostra fragilitat fent-los trontollar sinó per garantir l'autonomia d'aquestes lluites i que sigui possible que hi seguim participant sense renunciar a la nostra sensibilitat i els nostres principis.

En la preparació d'una vaga general ens podem trobar participant en comitès de vaga de barri amb militants de CCOO o bé d'EUiA. Aquests militants si no han trencat amb l'anàlisi i objectius de les seves organitzacions no estaran en aquests espais per a trobar afinitats ni tampoc per a participar d'un moviment conjunt. La seva implicació anirà condicionada per l'estratègia de les seves cúpules, no podrem

saber a què responen les seves propostes i opinions, no podrem saber si són subordinades a d'altres estratègies més enllà de les del comitè de vaga, no podrem saber si volen que la vaga sigui un èxit o bé que la posició de la seva organització sigui avantatjosa, després de la vaga, de cara a possibles negociacions polítiques o sindicals. L'autonomia de l'assemblea seria en aquest cas dubtosa.

La crítica agafa un nou sentit quan som capaces d'advertir una enemiga, és a dir, aquella que vol mantenir l'*statu quo* o bé que cerca maneres de perfeccionar-lo dificultant així el canvi real. Aquella que no té cap intenció de canviar l'estructura de la societat; que no vol destruir els seus rols, els papers socials que juguem totes nosaltres, mantenint en la posició de dominants a unes i de dominades a altres; mantenint els valors i la moral capitalista i la desigual relació de forces de les diferents classes socials de la societat. Quan som capaces d'advertir aquestes enemigues en una assemblea o formant part del mateix moviment —cosa gens senzilla, perquè la realitat és molt complexa, les persones canviant i hi ha certs discursos i idees que cal saber llegir amb intel·ligència—, la crítica, dèiem, agafa un nou sentit, ja que hem identificat que l'altra té uns interessos diametralment oposats als nostres. No criticarem a les nostres enemigues mirant de convèncer-les —els nostres interessos són antagònics— sinó que mirarem de neutralitzar la seva potència analitzant els seus punts febles per tal de destruir-les, i deixar les seves veritables intencions en evidència davant les nostres possibles còmplices.

En aquests casos saber explicar a les altres persones que conformen l'espai heterogeni per què dues postures poden ser irreconciliables —i amb això desmitificar la idea de consens social— s'erigeix com una necessitat, una necessitat de dissolució entre les parts que no poden ser conjugades, una necessitat de distància entre postures que no faran res més que dificultar-se entre si, una necessitat de ruptura entre aquelles que ja no poden caminar plegades i que ens permet marcar un límit clar amb l'altra i assenyalar-la així com a enemiga. En aquestes situacions, la nostra acció hauria de ser intel·ligent, no s'ha de deixar portar per impulsos, ha de saber que les seves conseqüències impliquen

una responsabilitat molt gran, i que, per tant, no s'ha de precipitar a definir a qualsevol com a adversària.

En un moment com el que vivim actualment, on multitud de persones estan polititzant-se, on la gent busca els discursos que teixixin les idees que tenen, on les banderes i les ideologies no convencen sense més, on la gent és àvida de crítica i on, malauradament, el discurs oficial i oficiós a través de la ideologia ciutadana, cívica i demòcrata s'ha filtrat fins al bell mig de les paraules de totes, cal saber llegir molt bé darrere les exigències i proclames que criden les nostres companyes a les places, a la feina, als barris, a les manifestacions i a les assemblees. No considerem enemigues aquelles que pensen diferent a nosaltres sinó aquelles que poden, o volen, exercir el poder sobre nosaltres.

Però tornem als nostres entorns més propers. Quan ens distanciem de la lluita sovint és perquè hem deixat de creure que sigui possible un canvi radical en l'ordre actual. Sabem que totes, en un moment o altre, passem per aquests trànguls, la qüestió és què en fem d'això: si ho vivim com una situació personal, o com una situació col·lectiva. No és fàcil mantenir-nos al peu del canó en tot moment, i això és una cosa que ens hauríem de plantejar seriosament. Les «cremades» personals, la dificultat de crear-nos perspectives de futur, de confiar en quelcom que encara desconeixem; en massa moments, en viure aquesta minva de confiança des de la soledat, acabem reconduint els nostres impulsos cap a la justificació, en oposició a les altres, de les nostres misèries.

Això moltes vegades es tradueix en una fugida endavant que censura tot el que s'ha fet fins al moment, i que, des de la impotència i el desencís, prova d'arrossegar les companyes cap a la pròpia frustració. Aquest tipus de negació es manifesta moltes vegades en una espiral que busca legitimar-se i acaba entorpidint les iniciatives i propostes de les altres. Alhora és bastant comú l'opció d'abandonar tot d'una la lluita un cop hem trobat parella «estable» o hem tingut alguna filla. Som un moviment condemnat a la impossibilitat d'esdevenir intergeneracional? Hi ha moments vitals per a la lluita i d'altres per «posar seny»? Quan s'és suficientment adulta per

a perdre l'esperança? Cal cercar formes de lluita a mig i llarg termini que puguin integrar tots els aspectes i etapes de la nostra vida.

Necessitem crear espais o moments per gestionar de manera conjunta l'erosió que aquest món provoca en els nostres ànims de contestació, de tal manera que aquelles de nosaltres que necessitem «agafar aire» no ens haguem d'apartar massa de la lluita o ens haguem d'enrocar en autojustificacions vers la nostre postura. Hauríem d'afrontar amb sinceritat i valentia el fet que estar al bell mig de la lluita i sortir d'aquesta no són dues situacions separades i excloents sinó que són parts integrants —i la majoria de cops indiscernibles— de la mateixa lluita.

Com fer perquè algunes d'aquestes situacions no es tornin irreversibles i caiguin en l'autoreferencialitat i l'autojustificació? Com fer perquè l'energia de la que disposem vagi orientada a donar força i no a treure'n? Com adonar-nos quan la nostra crítica està entorpidint les dinàmiques de les altres sense aportar-nos res? Com no caure en l'esquizofrènia de voler convèncer a una altra que té interessos divergents als nostres? Com discernir entre què criticar, què denunciar i què destruir? Sembla que del que es tracta és de saber si la nostra crítica va en la direcció de fer que una transformació de la realitat sigui efectiva o si, per contra, va en la direcció de justificar la sensació que no hi ha res a fer de manera conjunta. Si ens posicionem amb la primera premissa s'entén que, tal i com hem recollit al llarg de l'article, cal ser tan crítiques amb les altres com amb nosaltres mateixes i generar aquesta crítica cercant el bé col·lectiu, fent esforços per generar espais de sinceritat on es puguin desenvolupar les opinions entre iguals sense por a ser jutjades, però alhora amb la predisposició d'entendre'ns quan s'emetin crítiques sobre les nostres idees. I si ens trobem en l'altra cara de la moneda, creient que no hi ha sortida a l'acció col·lectiva, donem l'oportunitat a aquelles que encara troben energies per seguir al peu del canó perquè cerquin estratègies, de la mateixa manera que elles hauran de donar-nos l'espai perquè nosaltres prenguem distància. La convicció i el dubte, com els moments vitals i les situacions personals, són inherents a qualsevol empresa revolucionària i hauríem de fer l'esforç d'integrar-los en aquesta.

Qui no arrisca NO PISCA

L'oligarquia del Capital s'ha donat per vençuda en el seu intent per semblar tan sols democràtica: davant d'aquest panorama que ens ha brindat amb els seus descarats excessos i passió pels diners, o bé per l'exigent necessitat de reformulació del capitalisme, a una se li fa la boca aigua i alhora el cap un embolic. Hem estat els darrers anys parlant –o excusant-nos– de la manca d'un context propici per protestar als carrers, i va i ara que ens trobem amb cinc milions de parades, cent polítiques encausades que es presenten a les eleccions, una generació nascuda en l'opulència endeutada, la banca que cobra i cobra, la benzina pels núvols, desastres nuclears i, el que és pitjor, la punyetera intuïció de que totes aquestes raons no són les nostres, tot i que siguin l'agulló de la protesta de totes aquelles que lluiten contra allò que anomenen crisi. Així doncs, moltes ens tornem a il·lusionar a veure si és aquesta la vegada quan se sembla, d'una manera sòlida, la llavor que enderroqui aquest imperi –o es reconeix que ja es va sembrar bé i es perceben algunes collites–. Amb tot això, han anat apareixent lluites amb més assiduitat; en certes ocasions les hem vist desfilar per davant nostre sense que els haiguem parat massa atenció i, en altres –una minoria–, ens hem trobat embolcallades en elles. És en aquesta participació, com també en la del atropellador i mediàtic moviment

del 15M, quan sorgeixen molts dels dubtes que et regalen els carrers.

¿Com afrontar una lluita on hi participa des de gent de diferents cultures polítiques fins a gent sense unes idees que «puguem encasellar» d'un cop d'ull? ¿Com descobrir afinitats on hi ha llenguatges, símbols i codis diferents? ¿Com fer per entendre'ns? ¿Com evitar ésser una avantguarda dirigent? ¿Com mantenir-se sempre alerta davant els tripijocs de la classe política i els seus aprenents?

Algunes experiències ens han demostrat com canvia la nostra implicació davant d'una lluita –el caire, les eines i fins i tot les aspiracions– en funció de les persones que ens hi trobem. La simpatia que aquestes esperen en nosaltres ens infereix la força per tenir més o menys paciència i voluntat; de la mateixa manera com si es tracta d'una lluita de masses o bé d'afinitats, i si el grup que s'organitza és heterogeni o bé té un denominador comú –el fet d'estar afiliades a un sindicat o ser veïnes del barri que es coneixen de tota la vida–, també determinarà la manera com ens hi apropem. El tipus d'enfrontament, la seva vinculació amb quelcom concret i pràctic –la fàbrica, el barri, un acomiadament o una reordenació urbanística– és molt diferent a la lluita a causa d'un malestar general com pot ésser la lluita contra la globalització.

Analitzar quin és el nostre comportament

Ai maneres a l'hora de participar en conflictes amb gent que no es circumscriu al nostre entorn polític habitual no és fàcil. I intentar dilucidar quines limitacions i mancances tenim, quins horitzons i potencialitats es poden generar, així com coincidir en les conclusions és, sovint, subjectiu i inconcret. No obstant això ens sembla realment necessari submergir-nos en aquest anàlisi.

Nosaltres contra el món

¿Com compaginar el reformisme de certes lluites i reivindicacions amb la voluntat d'acabar amb el sistema? ¿Com tenir presència en els espais polítics dominats pel reformisme amb un discurs coherent i combatiu? ¿Com evitar caure en una fraseologia i discurs violent i guerrer, que més té d'espectacular i estètic que de real, sense perdre el nostre horitzó de lluita?

«Una possible presentació...»

A *Terra Cremada*.
Núm. 1 març 2010

Alejándonos de las chorradas que se dicen en los manifiestos y puntos reivindicativos, y sometiendo a una crítica continua los presupuestos ciudadanistas centrarnos en temas concretos y limitados. Así se podría tratar de parar desahucios y desalojos partiendo desde una perspectiva de lucha contra la mercancía y por la imposición de nuestras necesidades sobre su negocio. En la misma línea tratar de impedir los cortes de agua, luz o gas desde la lucha contra la mercantilización de los recursos básicos. Fomentar el sabotaje masivo de máquinas expendedoras de billetes para defender la libre movilidad. Otra línea podría

ser defenderse de la explotación contra las reformas laborales, de pensiones desde una posición de rechazo del trabajo asalariado que es la única coherente. Una más podría ser la lucha contra los planes urbanísticos desde una crítica del desarrollismo y el urbanismo como negocio y disciplina de control territorial de la población.

«El 15 M como catarsis democrata»

La nostra societat és un abisme de contradiccions..., conflictes d'interessos que es manifesten en més o menys intensitat. I en funció de l'anàlisi que es porti a terme d'aquesta s'observaran diferents maneres d'encarar i resoldre aquestes tensions. La nostra perspectiva és l'anticapitalista i antiautoritària, hereva de les corrents revolucionàries més radicals que s'han manifestat en la història de la lluita contra la dominació. Apostem per un canvi profund a les relacions socials, per una revolució absoluta de l'estructura de la societat. Potser és per això que som una marginada tot i que plural minoria.

La creació de moments d'excepció, la subversió de l'estat actual de les coses, l'assoliment del fet que aquestes tensions i contradiccions deriven en bretxes insalvables té com a condició *sine qua non* la sociabilitat, allò comú, el general, i arriba inclús a vorejar «allò massiu». I des d'unes dècades ençà, llevat de certes pràctiques com la insubmissió o l'ocupació, aquesta minoria no ha estat capaç de generar —a causa de diverses raons— alguna espurna revolucionària susceptible de convertir-se

en social. Així, si acceptem sense esquerdes aquesta condició –després d'anys de petites lluites que no sobrepassaven el gueto, que no trobaven còmplices–, observem que el malestar sembla haver-se organitzat i comença a tenir quelcom de solidesa. Això potser en part és a causa de l'esforç i la constància de moltes companyes que ja havien generat discursos i lluites heterogènies, amb reivindicacions parcials, però el que si està clar és el fet que moltes de nosaltres al cap darrer tenim la sensació d'anar a remolc de les oportunitats que els altres discursos creen i que hem de col·laborar, sense perdre els nostres nords, amb aquelles que ja havien posat fil a l'agulla. I en aquest punt és quan arriba, inevitablement, la qüestió sobre com unes pretensions tan altes, revolucionar la societat, poden involucrar-se en processos que demandin millores o reivindicacions parcials. Sempre hi haurà terra ferma per on caminar al costat de les arenes movedisses del reformisme.

El fet és que per tal que les relaciones capitalistes acabin essent sabotejades potser cal que en aquest moment ens oposem amb cautela a les noves retallades socials; per tal que aquelles que sempre obeïm puguem començar a decidir ens haurem de desesperar molts vespres en assemblees de barris aparentment infructuoses; per tal que aquelles que patim l'economia ataquem la imposició del Capital caldrà que ens barallem amb les sindicalistes en la preparació d'una vaga; l'inici de la revolta no és immaculat. Perquè per tal que un colós prengui en flames no s'hi valen fórmules màgiques, tancades o senzilles. Quan una societat està en crisi, té milers de possibilitats. I una actitud humil, sincera, pacient, esforçada, esmerada i ferma serà la que podrà fer vessar les aigües del ciutadanisme sense que les noves companyes se sentin sobrepassades, alligonades o radicalitzades per força. Ningú va dir que això anés a ser fàcil... no és tan sols ballant com es fan revolucions. Tot i això, les dificultats que ens trobarem pel camí seran les millors mestres per a la creació de subjectes revolucionaris.

Més enllà dels nostres límits, la nostra potència

Hace visible también la alienación en la que vivimos y nuestra inexperiencia en intervenciones fuera de los límites de nuestro propio gueto. Visibiliza al mismo tiempo nuestra falta de preparación para participar en un contexto en el que la recuperación no viene tanto de la mano de organizaciones izquierdistas tradicionales sino de un ciudadanía abanderado por los movimientos sociales con los cuales todavía no hemos marcado las diferencias necesarias. La autocomplacencia con la que nos cocemos en nuestro propio ambiente se ha hecho evidente al ver cómo se ha reaccionado ante este acontecimiento sea como mano de obra, como espectador crítico o con confusión y descoloque.

«El 15 M como catarsis demócrata»

En vista d'allò que neix i es constitueix basant-se en una multitud de codis i sensibilitats sempre tenim unes limitacions i mancances.

Moltes de nosaltres no estem acostumades a participar en lluites amb supòsits polítics tan diferents de les nostres. Generalment procedim de col·lectius i grups amb afinitat ideològica, on és similar el discurs que tractem, on tenim la mateixa cultura política i, per tant, on ens barallem en debats sobre qüestions concretes. I, ara, quan el marc general no és compartit, de seguida ens ennuquem.

Una tendència que sovint reproduïm en el treball amb les altres és la de rebaixar el discurs, sia per estratègia sia per inconsciència, ambdues raons són tremendament contraproduents. En el primer cas es tracta d'un tic trotskista que fa el salt a la sinceritat. En el segon cas hi ha la certesa –en un arravatament docent– que s'arriba millor a les altres si s'hi minva la radicalitat per por a que no sigui acceptada o entesa, donant lloc a la infantilització de les seves suposades companyes. El fet que el nostre discurs sigui clarament rupturista amb allò establert no implica que no es pugui transmetre de moltes maneres; fet, fins ara, quasi impossible a causa de la nostra poca capacitat comunicativa que hem generat al llarg d'anys de debats tancats i

autocomplaents. La comunicació dels nostres desitjos amb transparència i intel·ligència, trencant-nos el cap, despullant-nos del nostre argot, no significa rebaixar el discurs sinó arribar a les complicitats reals que es troben amagades entre el fullatge dels conceptes i les seves interpretacions. I implica sovint el fet d'obrir la possibilitat de reforçar aquells pilars que mereixen ser reforçats i fer caure aquells que se sustentaven per un simple acte de fe.

Els conceptes polítics han estat graponejats fins al capdamunt; amb això, proposem recórrer a les definicions per poder trobar un llenguatge comú. Perquè si continuem tancades en els límits de determinades paraules ens arrisquem a no saber explicar-nos, mentre que si som capaces de fer entendre el que aquests conceptes signifiquen, l'aïllament comunicatiu que ens imposen serà menor. Cal saber, això sí, que ens els espais plurals hi haurà moltes persones amb les qui no combregarem i amb les quals mai voldrem compartir aquest llenguatge comú.

Un altre dels nostres límits es dona a causa de la nostra costum per allò immediat, el capritx i la inconstància –tretos primordials de l'hedonisme postmodern–. De fet és bastant paradoxal atès que essent les úniques que tenim consignes grandiloqüents –«Enderroquem l'Estat», «Foc a la ciutat», «A terra

els murs», «No al treball»–, som les qui ens cansem amb més rapidesa en l'arduós i lent procés de la lluita.

Un setge com el que ens hem proposat necessita del repòs, de la distància durant un temps –en el cas que sigui necessària–, de la prudència dels objectius: conèixer-nos millor a nosaltres mateixes per poder-nos allunyar de les possibles frustracions que ens podrien enderrocar per sempre.

Cal començar a treballar en el mitjà i curt termini: qualsevol moment revolucionari ha estat forjat al llarg de desenes i desenes d'anys i cap regne cau de la nit al matí. Els hàbits manyacs i servils propis de les classes desposseïdes formen un ens consolidat a través de la cultura, la tradició, les costums i la introjecció de la dominació que no es pot desmuntar amb l'ocupació d'una plaça, una vaga combativa ni tan sols amb un episodi insurreccional. En vista d'això, el fet d'aconseguir que la crítica íntegra a aquesta civilització vagi calant és gradual, que la força de combat vagi prenent forma revolucionària és un horitzó on s'arriba després de moltes hòsties.

Si bé és cert que resulta més fàcil pensar en un absolut ideal, definir la seva plasmació pràctica és indispensable per poder-lo aconseguir algun dia. La inèrcia dels actes, sense que responguin a cap objectiu definit, ens

Trotskisme?

Quan fem servir el concepte «trotskisme» ho fem en la seva accepció més col·loquial, és a dir, aquella que en els nostres entorns polítics fa referència a la pràctica de participar en espais heterogenis amagant o, fins i tot, mentint sobre les pròpies idees i objectius. Aquesta vessant del terme que acostumem a utilitzar és una derivació de la tàctica

política de l'entrisme. Aquesta es basa en la pràctica d'alguns partits de la IV Internacional que consistia a participar, durant curts períodes de temps, en els partits de masses considerats reformistes. A diferència del que sovint pensem, aquesta manera de fer no ocultava la tendència política de qui la realitzava; d'una banda, perquè així podien difondre millor les seves postures, i de l'altra perquè aquelles per-

sones desencantades amb el reformisme del seu partit tenien un front on agregar-se. Per contra, l'entrisme sui generis, el qual sí que propugnava l'entrada massiva i no transparent a uns altres partits, va ser una pràctica minoritària en l'entorn trotskista. Avui en dia veiem com aquestes dues versions de l'entrisme acostumen a barrejar-se i que les seves practicants no es limiten a l'entorn estrictament trotskista.

porta a donar més tombs per poder encertar la diana. Per aquest motiu, donem suport a les iniciatives que delimiten objectius a mitjà i llarg termini, amb la definició de les passes que cal seguir, amb la finalitat d'arribar a un objectiu major.

Hem de pensar en què cal fer per arribar allà on volem. Tot i que ens equivoquen i que, a sovint, caiguem en contradiccions, cal intentar-ho perquè si no sempre ens quedarem amb frases altisonants que no entén la majoria de gent, les quals ens porten a la desil·lusió perquè no som capaces de materialitzar-les i que, finalment, ens permeten viure en la comoditat del nostre hedonisme antisistema. Un exemple d'això seria la pràctica de l'horitzontalitat. Per poder-la portar a terme hem hagut d'entendre quines són les relacions de poder en la nostra societat, de quina manera es manifesten i, finalment, pensar en fórmules que ens permetin no caure en això; bé, la mateixa tècnica de coneixement, reflexió i solucions pràctiques l'hem d'aplicar a uns altres assumptes. En primer lloc cal saber de què parlem per poder mesurar la viabilitat de les nostres propostes i després trobar la solució més factible pel que fa al nostre objectiu final. No podem oblidar que, així com en l'horitzontalitat, no sempre aconseguim tots els objectius marcats, i els errors que cometem al llarg del camí s'han d'anar polint.

Un problema més greu, si s'escau, esdevé de la nostra tendència inevitable a semblar més dubtes que certeses en els debats amb les altres. Si anem a l'arrel dels problemes sent sinceres, quan discutim, arribem al carreró sense sortida del «¿I què proposes tu?», o «Això és molt bonic però impossible». Al caliu de les xerrades, quan anem avançant pel què seria per cadascuna de nosaltres la transformació real de la societat, ens trobem amb la mancança d'una proposta concreta, fiable i creïble. El fet de promulgar allò de «que arribi l'anarquia i visquem en el comunisme», ó «el suport mutu i la solidaritat porten la persona a viure en pau», és poc aglutinador, i a més no ofereix cap seguretat ni solidesa, valors que estan en l'actualitat molt en voga tot i que estem dintre els jocs de mans de la coneguda «mà invisible» del mercat.

Emprendre la reflexió al voltant de si autogestionariem en principi les estructures socials i els seus serveis o si li botariem foc a tot sempre; si les ciutats tindrien sentit en una societat no industrial o quin tipus de comunitats creariem, no ho creiem oportú en aquest text –caldría fer-ne un altre–.

Tot i això, encara que d'una banda defensem el fet que no ens considerem ningú per poder prometre solucions, per saber satisfer les inseguretats del demà després d'un canvi radical, d'altra banda si que considerem necessària l'assumpció d'un cert nivell de compromís i consciència arribats a aquest punt:

Trobant afinitats entre els conceptes

Quan ens vàrem trobar a les places els primers dies del moviment del 15M, el terme 'democràcia' estava fins a la sopa..., provocant-nos una crispació permanent. En vista d'això, moltes varen fúmer el camp sentenciant que

aquell no era el seu espai, i altres assumiren l'ús del terme sense embuts per motius d'eficiència, estratègia, fluïdesa o, fins i tot, per mandra. Tot i això, algunes companyes, després de treballar durant setmanes a les comissions i als barris, s'adonaren que la paraula democràcia era, en alguns casos, allò que per a

nosaltres és autoorganització. Aleshores, sense deixar de recordar que nosaltres si que estem en contra de la democràcia –com a sistema i com a paraula– de moment podem continuar organitzant-nos fins que s'hi vulgui abordar la discussió quan el moviment estigui prou madur per poder elaborar un llenguatge comú.

coneixement i arrelament a la terra, reapropiació dels sabers populars, relacions de suport i no de competència, etc. El fet de no tenir un programa prèviament escrit no vol dir que no creguem en la necessària organització i en el funcionament que es doni en un moment i lloc determinats, sinó que és l'afirmació que, des d'aquests mínims des de els què ens serà necessari partir, aquest desenvolupament no podrà ser unívoc, homogeni i totalitzador per a totes.

Un exemple de la dificultat que implica la posada en pràctica d'algunes de les nostres consignes es dona quan proposem allò d'«Autoorganitza't i lluita!»: sense un teixit social fort i viu, aquesta consigna està buida, venem fum. L'única opció que té una persona –que no és activa políticament i que no compta amb el suport de les seves companyes de feina– per poder-li plantar cara a un conflicte laboral és acudir a un sindicat.

Una mala interpretació de la crítica a les organitzacions ens ha portat a creure que qualsevol tipus d'estructura, de coordinació

formal, és el dimoni. Una xarxa de suport mutu i solidaritat, laboral o no, sense lideratges ni burocràcia, sense protagonismes ni institucionalització, esdevindria el més adequat per a aquests casos. Necessitem llocs, referents on poder donar i rebre suport mutu, on puguem autoorganitzar-nos i lluitar.

Així, no podem fer apel·lació a una autoorganització abstracta si les nostres interlocutores no saben comportar-la a terme. Si no existeix un referent autoorganitzat on s'hi puguin veure reflectides o participar-hi, aquesta gent que està fent explícit que no sap ni què ni com fer-ho es veurà abocada a una frustrant paràlisi. El fet de donar per entès que l'autoorganització sempre sorgeix de manera espontània vol dir no entendre els mecanismes que generen la consciència i la lluita que d'ella en pugui emanar. La responsabilitat i l'esforç imprescindibles per a la nostra tasca no es poden pressuposar presents en una societat que ens empenyi a tot lo contrari.

Una altra de les barreres que tenim moltes de nosaltres, tant ridícula com pintoresca, és la nostra actitud estètica, gestual i postural, de perilloses i d'enfadades. No endevinem si és a causa del punk, de saber-nos possiblement violentes o del voler estar-ne més enllà de tot, però, sincerament, no ajuda gens en una comunicació horitzontal sigui amb qui sigui. El fet d'estar en contra d'aquesta societat no és quelcom que es vesteixi, que es porti, no es demostra amb males cares... amb cosmètics. Es diu i es fa.

Amb tot cal afegir-hi, per últim, el fet que si les oposicions o reivindicacions de les demès no van amanides amb certa dosi de violència –percebuda sempre com un element antagònic seductor–, ens tornem menys receptives i comprensives. Donem per fet que la catàstrofe s'acabarà amb alts nivells de violència popular, que les poderoses no regalaran res, però també és cert que si la població encara necessita armar-se amb el pacifisme, no hem de rebutjar les seves lluites només per això.

De la mateixa manera, tampoc hem de rebutjar, ni deixar de banda, els projectes que ja estàvem portant a terme. Sovint les lluites o moviments nous ens resulten atractius, d'una banda perquè encara no hem vist resultats en els nostres projectes habituals, i apostem per la confiança en unes altres idees i, d'altra banda, perquè si li afegim factors nous –com ara la participació de persones que fins el moment encara no s'havien implicat– encara ens entusiasmen més. El resultat acostuma a ser una dedicació màxima en els nous projectes. Aquest fet és lògic i poc recriminable, ara bé, quan la contrapartida és abandonar uns altres projectes que ja havíem començat a gestar, pot ser un error. D'una banda, perquè el treball iniciat en un cercle polític menys heterogeni –com per exemple emmarcats en objectius anticapitalistes i antiautoritaris– també és necessari i, per l'altra, perquè les lluites heterogènies poden acabar sent fum i com a conseqüència deixar-nos frustrades, no només per la seva fallida sinó per l'assumpció d'haver-nos deixat en un etern *standby* la tasca anterior. No podem multiplicar el nostre temps, però cal compatibilitzar,

en la mesura que ens sigui possible, tots els fronts que valorem necessaris per als objectius marcats, tant de manera individual com col·lectiva. És aquest un equilibri que, a més, ens ajuda a nodrir i connectar totes les lluites en les quals participem.

És per aquesta via, la de l'autocrítica, la de la revisió dels postulats apresos, per on cal caminar si volem que tots els nostres maleders es tenyeixen de rebel·lió. Si coneixem els nostres límits serem menys esclaves.

L'assemblea no és la panacea

A les lluites heterogènies en les quals hi participem s'utilitza l'assemblea com a mode d'organització. En aquest estat embrionari de contestació hem de valorar d'una manera molt positiva tan sols l'elecció per encarar-ho d'aquesta manera ja que suposa una aposta per l'horitzontalitat i el respecte entre iguals –amb tots els matisos que ja sabem–. De fet, no es treballa amb les formes verticals d'organització tot i que siguin més operatives, ràpides i eficaces pel que fa a la presa de decisions; potser és perquè s'assemblen molt a l'*statu quo* contra el qual es batalla.

Ara bé, si prenem el cas del 15M com a referència –i del moviment antiglobalització o el de les universitàries– podem constatar com amb les xifres de cent o milers de persones, l'assemblea sobirana és una eina amb força límits.

En un moviment on operen milers de maleders diversos, tot i que tots siguin provocats per un mateix denominador comú, el sistema capitalista, l'intent per funcionar sota una sola assemblea sobirana és del tot homogeneïtzador i centralista. Davant les circumstàncies a les quals ens afrontem no podem pretendre tenir una acció o programa polític únics, doncs no es tracta d'una ideologia o partit polític al qual la gent s'adhereix, sinó, tal i com hem dit abans, d'una explosió de descontent col·lectiu.

L'assemblearisme ortodox es crispa cada cop que alguna paraula, acció o decisió surt del consens. Tot allò que va més enllà de la unanimitat és titllat d'aliè, estrany i perillós per a la integritat del moviment, sense valo-

rar la legitimitat del fet. Però ¿pot existir un vertader consens entre desenes de milers de persones? ¿No seria més sensat acceptar que un moviment es nodreix de les diverses visions, d'un pols amb vida, de les passions de cadascuna?

Si de veritat ens creiem els principis d'autonomia, horitzontalitat i acció directa, un moviment heterogeni –tot i que s'assen- ti sobre unes bases comunes com podrien ser el rebuig a la política formal, el racisme, l'explotació, etc.– hauria de comprendre les diferències que l'alimenten. En aquest sentit l'assemblea de tal barri hauria de tolerar l'assemblea de tal poble i aquesta, al seu torn, acceptar que un altre grup de persones pugui escriure algun comunicat amb el qual no se senti afí. En aquest context,ensem que cada assemblea podria treballar com ho consideri convenient i que la resta ens podríem o no sumar a la seva iniciativa. Si aquestes petites diferències evidenciaren, poc a poc, una divergència insalvable, la disgregació del moviment no hauria de ser un fracàs sinó l'assumpció valenta del seu destí. Sobretot,ensem que ningú hauria d'actuar com agent de la depuració que va a l'encaç d'un cos homogeni. En aquest sentit no cal dir que aquest pols amb vida s'emmarca en uns codis i maneres de fer tàcites i suposades, però tan canvians com les assumeixi el propi moviment. Òbviament entenem la necessitat de trobada de les parts, com també compremem la necessitat de donar respostes col·lectives a les agressions que patim per part de l'Estat i el Capital, amb el trencament de les barreres geogràfiques, laborals o polítiques. Però, tot i que per a moltes esdevingui temptadora la idea d'una assemblea unitària o central, on s'hi puguin prendre decisions ràpides en moments decisius i que suposin el pensament del moviment, això tan sols contribuiria a alimentar un monstre que engoleix les particularitats per les quals està format. Apostem i donem suport a aquelles que opten per la coordinació entre les diferents assemblees i grups, però mai quan ho fan amb la capacitat autoatorgada de decidir en el nom de totes.

Quan es tracti de fets excepcionals, aquelles que més es preocupin pels mitjans de co-

municació que parlin en nom d'elles mateixes i de la seva assemblea, però mai com a portaveus d'un moviment que no es pot doblegar davant la immediatesa dels mitjans. Una resposta serà unitària quan realment sigui unitària. És la pròpia classe política, així com les periodistes, les que necessiten una interlocutora clara, definida. Però, sense voler-nos repetir, un pols de vida mai podrà tenir una sola veu i, menys encara, sota el frenesí de l'actualitat.

D'altra banda, amb un fòrum de centenars de persones, la participació queda visiblement minvada, la crítica limitada i el debat absent. Això causa l'ús del vot i de les majories, les quals se solen adherir a les opinions de les veus més carismàtiques, amb més empen- ta o experiència. És en aquestes assemblees on les personalitats corren el risc de convertir-se en líders.

El funcionament en assemblees més acces- sibles, més manejables, on encara hi té pes el cara a cara, la confiança i la proximitat, dona cabuda a totes les opinions pel fet que es pot discutir realment i trobar la manera de trobar-nos totes còmodes i participes.

L'avantguarda indignada

Tot i que cap grup s'hagi erigit com un *pa- ter* davant d'una massa perduda i confosa i no hagi intentat agafar les regnes, de manera explícita, d'un malestar desbocat fent-nos recordar el concepte de «partit» o «organitza- ció», sí que hem estat capaces de reconèixer durant el procés de la indignació certes ac- tituds i maneres de fer que ens condueixen inevitablement a una manera dirigista més subtil, inconscient, voluble però també fur- tiva i subreptícia.

La por a l'impuls de la gent, tant a les seves decisions com a la seva temuda desorganitza- ció, i també la voluntat de dotar d'estructura i permanència quelcom imprecís i espontani van fer sorgir en diverses faccions polítiques la necessitat estratègica d'abordar el que més tard s'anomenaria Moviment del 15M. En- tenem perfectament que la gent tingui la ne- cessitat de saber el que passarà, però no pot ser que això ens porti a avortar tota mena

d'actuacions que no hi siguin presents als nostres plans o sobresurtin d'ells. No pot ser un argument, per oposar-se a alguna cosa, el simple fet que no hakis estat tu la persona que ho ha planejat, que no ho facis tu o bé perquè no entenguis per què es fa.

A un lloc molt destacable d'aquesta avantguarda s'hi troben grups i persones que compten en el seu quefer polític amb l'infame principi de controlar, manipular i dirigir els moviments desordenats. Les vàrem veure aquells dies a les assemblees de la plaça i malauradament les seguirem veient als carrers. Però d'això en parlarem a l'apartat «Les nostres enemigues».

Mentrestant, en un segon plànol, l'entorn antiautoritari no podia deixar passar l'ocasió d'aportar als malestars els arguments que han causat el nostre enfrontament a l'Estat i al Capital al llarg de centenars d'anys. En aquest context sorgeix la necessitat, massa intempestiva sovint, de participar-hi. En un principi, per copar els discursos de les comissions i evitar d'aquesta manera que caiguessin en posicionaments reformistes, i, amb els dies, pel simple fet de fer-nos escoltar i mantenir viu el nostre discurs. Al capdavall, tot

responia a la necessitat de canalitzar i, alhora, desbordar la situació, sense tan sols un plantejament a priori de si era això el que volíem i de quina manera volíem participar d'allò que sorgia. Aquest estadi d'ànims inicial, comprensible davant d'una situació mai abans viscuda, va anar dissipant-se en el moment en què la gent va començar a treballar en les diverses comissions, subcomissions, assemblees de barri, o senzillament des de la difusió i propagació d'idees. D'una banda, perquè es va fer evident l'esforç que suposava l'aposta per aquesta nova perspectiva de lluita heterogènia i, de l'altra i com a conseqüència, hem hagut de buscar el nostre lloc en ella. Potser va ser llavors quan algunes de nosaltres ens vàrem adonar de que allò més important perquè un malestar esdevingui una potència revolucionària no és l'espera a que siguin tan sols els nostres discursos aquells que calin; són les nostres dinàmiques i cures més quotidianes aquelles que poden marcar la diferència entre el món ideal que sembla volem vendre als altres i el món ideal pel qual, des de ja mateix, estem lluitant, amb l'assumpció de les seves contradiccions, alegries, desesperacions, etc. Amb el fet de compartir de

gestos, maneres de fer –que tot i que només s’hi entreveuen d’una manera embrionària poden marcar la llavor d’alguna cosa que es pugui anomenar vida–.

D’altra banda estan els col·lectius i les persones que hi van tenir molt que veure amb el naixement del moviment: des de les que dotaren de logística tot aquell desgavell fins a les que van dinamitzar continuadament les mega assemblees; des de les que es passaren hores i hores convocant a les xarxes socials, fins a les que sempre romangueren a la plaça. Tots aquests esforços i hores laborioses unides a l’avantatge que suposa tenir més temps lliure comporten l’existència d’una sèrie de cares molt visibles que es pot arribar a confondre amb una mena d’avantguardisme.

Aquestes cares visibles que dediquen tot el seu temps lliure a les bones noves acaben causant la creació d’un cercle que maneja més informació que la resta, cercle invisible per a la resta però molt tangible en el decurs dels esdeveniments. Només d’aquesta manera podem entendre la resposta –roda de premsa i comunicat de dissociació– als fets del Parlament, només d’aquesta manera podem entendre les trucades a darrera hora amb la informació de que es farà tal o qual assemblea i de la conveniència d’assistir-hi.

Cal recordar el perill que pot esdevenir de l’adquisició de certs rols i el fet d’aferrar-s’hi per por a que les altres no ho sàpiguen fer, com també cal aclarir que aquesta societat està feta a mida dels dispositius de reconeixement social: d’èlits i aparences. La gent finalment es refia i atorga notorietat a qui agafa el micròfon cada dia, a qui sempre exposa les seves idees de manera clara i sense embuts, a qui està darrere d’un ordinador tothora gestionant qui sap què... Al cap i a la fi, a qui sempre salva la papereta a les altres. No volem dir que sigui fàcil fugir d’això, ni encara menys que nosaltres ho aconseguim. El que volem assenyalar és el perill que comporta el fet de pensar que només pel fet de considerar-nos antiautoritàries ens lliurem d’això que critiquem. Cal reconèixer el risc que pot suposar el fet d’abaixar la guàrdia i la incapacitat per reconèixer els privilegis que moltes ostentem en haver decidit, en bona

mesura, comprometre’ns en una lluita contra la dominació a temps complert, perquè això suposa diferir del compromís actual assumit –per impossibilitat o voluntat expressa– per la resta de la gent. No podem mirar cap a una altra banda sense assumir que moltes de nosaltres tenim privilegis quan es tracta de parlar en públic, ordenar i exposar les nostres idees, així com un bagatge que ens facilita lidiar amb aquelles que defensen postures oposades a les nostres, per desmuntar els seus arguments o ocultar els punts foscos de les nostres postures.

Tot i que pot resultar difícil veure’ns reflectides en les crítiques que hem comentat abans en un moment de voràgine o de plena dedicació a una lluita, sempre calen moments de reflexió on puguem dur a terme un anàlisi entre les companyes i, si s’escau, corregir-nos. Acabar amb el dirigisme en última instància pot ser tan senzill com difondre de manera transparent a la resta la informació que tenim, com la negació a assumir un rol dia rere dia, com la socialització i l’ensenyament dels aprenentatges que hem assolit, etc.

Les nostres enemigues

Tal i com hem assenyalat en uns altres articles, no considerem algú com enemiga nostra pel fet que pensi diferent a nosaltres, sinó quan aquesta té la capacitat d’exercir la seva voluntat per damunt de nosaltres, és a dir, quan tingui el poder per dominar-nos. Mentrestant una persona no gaudeixi d’aquest poder bé podem ignorar els seus arguments, bé podem tractar de rebatre’ls per trobar-hi còmplices. Les nostres enemigues no ho són pel fet de tenir interessos antagònics als nostres sinó quan tenen la possibilitat de fotre’ns l’existència. És per això que trobem possibles enemigues a les nostres assemblees de barri però, tot i això, podem compartir els espais amb elles perquè, de moment, ens són innòcues. És a dir, les nostres enemigues ho seran, per exemple, quan els seus interessos per construir un espai jerarquitzat i centralitzat des d’on dirigir el moviment sigui imposat *de facto* a les nostres aspiracions d’horitzontalitat.

I al capdavall resulta, qui ho anava a dir, que aquelles a qui assenyalen com a «contràries» no ho són pels seus plantejaments polítics previs sinó per unes maneres de fer fosques i amb mala llet. Ens referim a totes aquelles que utilitzen les arts obscures. D'una banda, hi ha la manipulació, el control, el dirigisme i l'aprofitament més tosc de les voluntats –presuposem que aquestes males pràctiques responen a uns rèdits polítics o egòlatres. D'altra banda hi ha les delatores, les qui condemnen, les qui assenyalen, les qui dissocien, etc.; en aquest cas, tot són males actituds i hàbits personals derivats d'una menyspreable manera de veure el món que no volem tolerar i amb les qui haurem d'anar lidiant. És d'una gran maduresa política i d'un respecte absolut cap a la resta la voluntat de tractar les diferències entre nosaltres i no de cara a l'aparador o la policia.

No tot és el 15M, no tot són lluites heterogènies

No podem oblidar el fet que algunes companyes no veuen el sentit, ni la integritat ni les raons, a aquests moviments amb tal mescladissa de posicionaments. Des d'aquí no volem engendrar un debat al voltant de si aquestes corrents són pròpies de classes mitjanes i acabaran desembocant en els espectacles institucionals, o de si les masses sempre reforcen l'Estat; només volem deixar clar que nosaltres creiem imprescindible la coexistència i la confiança entre les diverses percepcions d'una mateixa confrontació. A més per la nostra banda, i tal i com ja hem comentar, creiem necessària la participació en els diversos fronts de lluita.

Pel que fa a aquelles companyes que encara ens consideren com a tals, els hi diem que si no volem sentir-nos alienes entre nosaltres mateixes necessitem comunicació i debat de manera constant. Entenem els dubtes que puguin tenir algunes amb la participació en segons quins espais, però haurien de venir acompanyades també per la confiança i l'intent per comprendre els perquès. És des d'aquesta mateixa confiança que som les primeres interessades en conèixer els arguments, per part de les companyes, que desvelin si ens podem estar equivocant.

Amb aquest text esperem haver sabut explicar el nostre posicionament i que les crítiques que rebem siguin fonamentades.

Qui no arrisca no pisca

Queda clar que les reivindicacions que sovint s'expressen a les lluites massives i heterogènies s'encasellen en la deplorable cultura democràtica, on les queixes s'acosten massa als discursos del poder: més feina, més diners, més control, més lleis, més democràcia, més oci, etc... – però, sincerament, ¿què en podíem esperar, després de trenta anys de pacificació social i de submissió i tolerància davant les vencedores de la Transició? Els nostres desitjos d'insurrecció no poden subestimar tots els dispositius estatals fabricats d'una manera minuciosa des d'oficines, centres d'intel·ligència, intel·lectuals postmodernes, gabinets de premsa... El benestar aconseguix que la misèria no aparegui de la nit al dia, tot i que per sort acaba esclatant.

Però si ens haguéssim quedat a jutjar des de lluny i haguéssim observat la superficialitat de les demandes, no haguérem descobert a cadascuna de les persones i les seves motivacions reals, els seus vertaders anhels. I sort que hem estat disposades a separar el gra de la palla –demòcrata–, ja que aquells somnis són sovint molt propers als nostres.

Aquelles a qui els interessa l'estat actual de les coses ofereixen moltes faules amb les quals expliquen el malestars, amb les quals maquillen la tragèdia. El discurs oficial –ciutadana, participatiu, cívic, no violent– dicta una construcció lògica per tal que aquests malestars i fins i tot desitjos s'articulin en el seu propi curs democràtic. Tot i així, l'adoctrinament no és perfecte i, al capdavall, les desigualtats, la pobresa, la tirania i el desassossec no es poden amagar darrere de les respostes més normalitzades: la merda sempre acaba surant. I és en aquest moment quan nosaltres, anarquistes, comunistes, anticapitalistes, podem presentar els nostres relats per explicar la realitat, amb l'esperança de trobar còmplices en la batalla.

Les oportunitats com l'ocupació de les places i tot el que s'ha generat després ens brinden moments i experiències que trastocuen el curs monòton de la vida de molta gent. Són aques-

tes vivències –avidesa per la discussió, set de coneixement, necessitat de comunitat, la certesa de que ara es pot, catarsi emocional, compartir del protagonisme de cadascuna, el desvetllament de la letargia– les que demostren amb el temps que existeix, en allò social, unes altres relacions possibles. Com que venim des d'on venim, i ja intuïm que el declivi econòmic no recularà, ara ens enfortim amb aquests esdeveniments perquè constitueixen el que és necessari per anar a un altre lloc: les relacions i vincles comunitaris des de baix que plantin cara a la faràndula de les classes adinerades.

Aquests espais heterogenis són llocs perfectes per promoure el debat, contrastar els nostres posicionaments amb els de la resta, enriquir-nos mútuament; però, en cap cas, han de ser llocs per a la promoció d'unes idees i pràctiques excloents, per a això ja existeixen uns altres espais. Hi ha certes accions que no ens agradaran, altres seran detestables per a nosaltres, però cap raó ens ha de portar a entossudir-nos i posar pals a les rodes de les altres, sinó que caldrà dirigir la nostra energia a proposar i posar en funcionament activitats amb les còmplices que ens hi trobem.

Voler-vos transmetre una pura convicció al voltant de la participació en aquests moviments heterogenis i reivindicatius seria mentir-vos. És evident que el dubte ens assalta darrere la pancarta en defensa de la sanitat pública, però és des d'allà des d'on hem pogut entreveure l'ordidura d'un possible rearmament contra aquest món.

Sempre hi haurà el risc que aquestes lluites reforcin el paper de l'Estat, que el Capitalisme se'n torni a sortir amb la seva un cop més, que ens integri i se'ns quedi cara de tòtiles, però és justament contra això que batallam: perquè les demandes als pertinents agents se sobrepassin amb l'acció directa, perquè la delegació en la política es converteixi en confiança en una mateixa, perquè el civisme sigui percebut finalment com el sistema de control que és, perquè s'enderroqui el respecte a la propietat privada davant el plaer dels béns comuns. Perquè la falsa unitat de les ciutadanes es trenqui davant l'evidència que existeixen enemigues. Qui no arrisca, no pisca.

Hí ha sumes que resten

L'aposta per una lluita àmplia amb persones que opinen que el nostre discurs és excessivament radical és una empresa basada en la intuïció que darrere de les seves reclamacions parcials hi ha impulsos i il·lusions semblants als nostres. Tot i les frustracions que, com dèiem en l'article anterior, apareixen en parlar amb algunes persones que tenen unes pretensions molt reformistes, confiem en el potencial que tenen aquelles que comencen a plantejar-se l'origen real de les seves misèries. Si bé és cert que hi ha qui opta conscientment pels canvis dins del mateix sistema, ja que confien en ell, n'hi ha d'altres que amb el temps desenvolupen un discurs tan crític que esdevé antagònic. És amb elles que volem treballar per a fer que sobrevingui un context revolucionari.

Tanmateix sabem, i hi ha hagut bastants tocs d'atenció rebuts al voltant de la qüestió, que cap pràctica està exempta de riscos i contradiccions i que, per tant, és present el perill de cercar companyes allà on no hi són. Davant del dubte, creiem que cal intentar-ho perquè només amb la pràctica, acumulant experiències, podem anar fent camí. No és en l'abstracció teòrica on trobarem afinitats sinó en les contradiccions que ens ofereix bregar amb la realitat. Sense oblidar que, sent conscients del perill, volem reconèixer-lo o rebre les crítiques pertinents quan ens allunyem dels nostres objectius.

A banda, hi ha d'altres actituds que conformen el que hem volgut anomenar «movimentisme»¹. Una postura que cerca un front únic de voluntat interclassista, tot sovint, a qualsevol preu. Les accions que titllem de movimentistes

volen, tant com les nostres, fer trontollar els pilars del sistema, però es basen en el supòsit que la societat no es troba preparada per assumir un discurs radical. Les conseqüències pràctiques d'això són: infantilitzar la gent, amagar part del seu discurs i manipular en la teoria i la pràctica allò que, suposadament, executen conjuntament. Amb aquestes dinàmiques cal tenir molta cura ja que si no pretenem tocar la normalitat, només estarem afermant-la.

Aglutinar gent no és una tasca negativa en si mateixa, però si no som clares en els nostres propòsits, estarem fent confluïr persones amb interessos tan diferents com en ocasions contraposats. En canvi, si comuniquem les nostres pretensions podem, de forma senzilla, destriar a qui volem tenir al costat i a qui no. Hi ha molts estadis d'afinitat i confluència, no és dolent treballar amb segons qui en una lluita i potser amb un grup més reduït per altres objectius. Però no és honest —ni eficaç per a la nostra lluita— enganyar les persones evitant explicar la complexa realitat i centrant-nos només en concrecions quotidianes. Ens serveix com a exemple la resistència als desnonaments que no planteja una crítica a la propietat privada o la lluita per l'alliberament dels pobles que no té en compte que és l'estructura estatal el que sustenta la seva opressió.

Així doncs podem dir que el movimentisme és conscient de les estructures que sustenten el món però opta per lluites parcials populistes ja que té com a prioritat arrearplegar el major nombre de persones. Però aquesta definició resulta tan àmplia que hem volgut endinsar-nos en distingir els aspectes més rellevants de la

1. Hem volgut anomenar «movimentisme» a una sèrie de pràctiques i «movimentista» a les persones que les porten a terme malgrat que ningú no es defineixi com a tal.

pràctica movimentista per a poder estar a l'aguait i aturar aquestes actituds, tant si són externes com si les tenim nosaltres mateixes.

Per una banda, trobem la creació d'un nou llenguatge i per tant l'abandonament de categories clàssiques que, tot i haver pogut evolucionar, defineixen subjectes i contextos de forma esclaridora. Ara, en canvi, volen parlar de «precariat» o de «flexibilització del treball». L'essència del capitalisme roman intacta des dels seus orígens; el sistema patriarcal i la lluita de classes segueixen més vius que mai, per tant, si la creació de nous conceptes no serveix per evidenciar això només ens està servint per distorsionar-ho.

D'altra banda, és característic d'aquesta tendència la cerca de l'esdeveniment com a fet inaugural que dóna importància a les situacions anecdòtiques —dia D— per sobre del treball de base. Fet que es tradueix tot sovint en la desesperació per fer d'una acció un espectacle, inclús televisat, obviant que la lluita és un *continuum* dins les nostres vides, no pas un sol moment de passió col·lectiva. A conseqüència d'aquesta aposta per la simbolisme de la seva actuació puntual, li és imprescindible delimitar i controlar tot allò que pugui succeir. I és d'aquesta manera que el movimentista veu desorganització en allò que no és capaç d'entendre i necessita organitzar —l'herència del tic que infantilitza la gent— allò que potser ja s'estava autoorganitzant.

En tercer lloc, les movimentistes miren de desmarcar-se públicament dels fets que poden fer trontollar la fràgil cohesió del moviment interclassista que estan intentant crear. Tot i poder estar en consonància amb accions que ataquen pilars del sistema, si aquestes s'avancen a allò que elles creuen que és la crítica adequada pel context social que es viu, en defugiran. Fins i tot denunciant les responsables dins dels grups heterogenis i de cara a la policia. I això, vulguin o no, es tradueix en evitar l'enfrontament contra el sistema ja que, inserides en la seva lògica d'un sistema universal de valors, creuen que podran convèncer els que tenen uns interessos diametralment oposats als seus

perquè abandonin els seus desitjos en un atac irrefrenable de solidaritat, romàntica idea que evitaria un enfrontament. El que diferencia una pràctica movimentista d'una revolucionària és que aquesta darrera implica que existeix un xoc d'interessos entre les dominades i les dominadores i que aquests són irreconciliables: no les volem convèncer, volem impedir que puguin exercir el seu poder sobre nosaltres.

CREMAREM TOTS ELS MICRÒFONS

No hauríem d'oblidar que l'assemblea és únicament una manera d'organitzar-se entre gent que té algun interès comú i vol decidir què fer conjuntament. Si oblidem això —i massa sovint ho fem— podem arribar a voler enroscar un cargol amb una barra de pa.

Des de l'adveniment del 15M, i per descomptat ja abans, s'han anat repetint una sèrie de dinàmiques, pautades, calcades, que es materialitzaven en les «assemblees generals». Aquestes volien donar resposta a la protesta d'una massa heterogènia de gent tot intentant buscar la manera de consensuar una unitat d'acció entre desconegudes. Sense voler analitzar ara què és exactament

una assemblea i què no ho és, ni tant sols en quins moments s'escau dur-ne a terme una i en quins no, senzillament és important assenyalar que no sempre s'han de fer assemblees per a resoldre el desordre o les contradiccions que apareixen de l'amalgama de gent diversa.

Hi ha moments en els que aquestes assemblees podrien servir per a acordar o coordinar propostes, d'altres actuen de catarsi col·lectiva i, a voltes, serveixen per a reafirmar allò que generalment ja ha estat acceptat des d'espais més petits. També hi ha moments que necessiten una força i una tensió que respon a la immediatesa, al caliu del moment, i que només troba les afinitats i els consensos que existeixen sense la necessitat d'una assemblea que legitimi el que succeeix.

No pretenem confrontar l'espontaneïtat a l'assemblea, ni cantar-ne les lloances amagant les seves misèries, sinó afirmar que de la mateixa manera com la majoria de vegades s'acusa l'espontaneïtat d'autoritarisme i d'imposar decisions i conseqüències a persones que no han escollit el seu camí, decidir fer una assemblea ja és decidir què fer, i la seva resolució és antagònica a altres possibilitats que l'assemblea nega en el moment en el que s'executa. Tot hi que pensem que el contingut no pot prevaldre per sobre de les formes no hauríem de caure en l'estupidesa de prioritzar la forma per sobre del contingut. En massa ocasions —i com qualsevol ideologia— s'ha acceptat l'assemblea de forma acrítica i ens hem deixat portar per un automatisme —que sovint respon a un «no saber fer»— tal com el d'acabar les manifestacions amb un «cul a terra» per fer una assemblea, matant l'energia de la manifestació i de l'estar juntes reconduint-lo cap al terreny del debat i de l'avorriment.

Hem volgut analitzar tres casos recents on això queda reflectit, en algun cas per criticar l'assemblearisme dogmàtic i en altres per a observar les mancances a les que una aposta per l'espontaneïsm acrític ens pot abocar.

Quan decidir com fer és escollir què fer. Manifestació d'estudiants 29 de febrer del 2012

Érem moltes davant de la porta de la Universitat de Barcelona el passat 29 de febrer després de les càrregues policials. Congregades allà al davant algunes, suades i enrabiades pels cops i les corredisses, sabíem que a un parell de kilòmetres d'on érem hi havia l'oportunitat de pitjar allà on al Poder li podia fer mal: el Congrés Internacional del Mòbil, ubicat a la plaça Espanya. De forma bastant espontània alguns grups començarem a cridar incitant a que la multitud de gent reunida no donés per finalitzada la manifestació i seguíssim juntes —el major nombre de persones possible— cap a plaça Espanya. A la porta de la universitat i pujades a un camió amb un equip d'altaveus les convocants de la manifestació —algunes portaveus de la PUDUP¹— estaven desconvocant la manifestació. Fins aquí s'entén, si les convocants tenien un recorregut marcat i finalitzava allà era normal que això passés. El problema es donà en el moment en el que les líders estudiantils pujades al damunt del camió —volent-se imposar per damunt d'allò que estaven cridant algunes manifestants— volgueren actuar d'apagafocs davant la voluntat d'algunes d'anar a plaça Espanya i reconduir aquesta decisió cap al fet de fer una assemblea per

decidir què fer, utilitzant els micròfons per a fer sentir la seva veu i aixafar la de nombrosos grups que, de forma disseminada, cridàvem: «Anem, anem, anem a plaça Espanya!». D'aquesta manera algunes decidien fer una assemblea en comptes que cadascuna fes el que pensés o sentís més convenient, matant en la recerca del consens la ràbia que moltes sentíem, alimentant la ficció que s'ha d'explicitar i acordar què fer en un espai formal per poder fer alguna cosa. En aquell moment —i degut a que algunes de les persones pujades al camió ja havien protagonitzat accions de manipulació d'aquest tipus (vaja, que ja ens coneixem)— hi hagué tot un seguit d'esbrincades que acabaren amb empentes i insults contra les

1. Plataforma Universitària en Defensa de la Universitat Pública.

líders estudiantils. Tot i això, una part de la manifestació —després de 50 minuts d'incertesa— es dirigí cap a plaça Espanya on, si més no, s'aconseguí traslladar la lluita merament estudiantil cap a una perspectiva més estructural fent tancar durant una estona el congrés de telefonia mòbil i el centre comercial de les Arenas. Aquell dia moltes vàrem actuar de forma impulsiva en veure que un altre cop les líders estudiantils ens «convidaven» a posar el cul a terra i avui —ja més en fred— ens cal fer una autocrítica. Podríem haver agafat el micròfon i dir que algunes volíem anar a plaça Espanya i que això no es contradeia amb l'aposta per part d'algunes de mantenir a qualsevol preu fer una assemblea; el criticable per ambdues bandes és que ens capficàrem en el fet que tothom que estava allà havia de decantar-se per una de les dues opcions, en lloc de dividir-nos en funció del que cada persona volia fer. En comptes d'això moltes persones es quedaren com a meres espectadores d'un espectacle que, de ben segur, no acabaren d'entendre i que tampoc nosaltres no sabérem explicar a la resta. De vegades —i potser és normal— els micròfons ens cremen a les mans.

La pugna per la plaça: unitat d'acció en la pluralitat de tàctiques

El 27 de maig del 2011 quan començà a córrer la notícia que estaven desallotjant l'acampada de plaça Catalunya fórem milers de persones que ens apropàrem per evitar-ho. Des de primera hora, i durant tot el matí, la gent que arribava s'anava distribuint pel perímetre de la plaça. La visió general era clara: un grup d'entre 100 i 200 companyes es trobaven al mig de la plaça, treballadores de Barcelona pel Medi Ambient llençaven tota la infraestructura acumulada i les pertinences de la gent que allà dormia als camions de la brossa i centenars de policies vigilaven la situació perquè tot continués tal com estava funcionant. Ràpidament la intel·ligència col·lectiva començà a funcionar: si els camions no poden circular el desallotjament no es pot efectuar. Gent que intentava convèncer les treballadores de la neteja que marxessin,

gent bloquejant amb el seu cos la mobilitat dels vehicles, gent que els punxava les rodes. No calia parlar-ho entre totes, només amb la gent més propera, només calia ajudar a la persona que tenies al costat. Si totes fèiem alguna cosa, la que creguéssim més efectiva, podríem aturar el desallotjament.

Quan els cops de porra van caure sobre els nostres cossos moltes no tornàrem a seure, però en veure que altres encara aguaintaven no podíem deixar-les soles. Gent al terra era colpejada mentre gent de peu intentàvem desbordar els cordons policial. Hi hagueren empentes, cops de puny i de peu contra la policia, ja fos per recuperar el control de la zona, per alliberar a les que eren apallissades o per tornar una mica de la violència que estàvem rebent. Tal barreja de gent i de formes de fer tornà boja la policia ja que no sabia si la persona que li corria per darrere l'atacaria, fugia o volia tornar a seure i impedir el pas dels camions.

Un cop les piloteres acabaren de fer la feina que els cops de bastó no podien fer una gentada envoltava la plaça. Uns quants mossos intentaven amb impotència evitar que la gent hi entrés. En alguns indrets d'aquest assalt la gent retrocedia davant l'amenaça de càrrega, en d'altres les amenaces eren respostes amb intents d'allau o amb empentes.

Finalment, quan les ordres de desmuntar el dispositiu es donaren, milers de persones tornàrem a la plaça. Però moltes no teníem prou amb que la policia marxés, la volíem fer fora nosaltres. Corredisses, més empentes, més cops, llençament d'ampolles, garrafes i alguna pedra. Alguns mossos es van veure envoltats i algun d'ells va perdre la porra. Malgrat l'intent d'algunes fonamentalistes del pacifisme perquè la gent no sortís de la plaça, moltes «acompanyàrem» els mossos fins la plaça Urquinaona, des d'on finalment marxaren.

Hi ha una certa tendència que vol amagar que malgrat el pacifisme acrític del 15M aquell dia fou la suma de les diferents tàctiques el que féu desbordar la policia. I si això succeí així fou perquè no se'ns ocorregué en cap moment fer una assemblea «per decidir entre totes què volem fer», simplement ho

férem. Si ens haguéssim parat a decidir una línia comuna d'acció no s'haurien punxat les rodes dels camions, no hi hauria hagut cap intent de defensar-nos de la policia ni de fer-los fora malgrat que érem moltes més que ells. No, si haguéssim fet una assemblea l'únic segur és que haurien desallotjat l'acampada mentre nosaltres estàvem parlant.

20N, victòria popular

El 20 de novembre del 2011 en motiu de la nova victòria del Partit Popular a les eleccions generals espanyoles, plaça Catalunya tornà a erigir-se com a centre o altaveu de la protesta contra el capitalisme, les retallades i el retorn dels *neocons* espanyols al poder polític. Una trobada que moltes havien imaginat multitudinària es convertí en una cassolada més aviat poc massiva. Davant l'afluència de gent, evidentment, començaren a circular diverses idees per la plaça. Algunes segur que venien de casa seva amb les intencions ben afilades i d'altres xerrant en petits grups parlaven de sumar-se a una o altra proposta. El que succeí però fou que al final es muntà una assemblea que acabà matant els ànims i la visceralitat d'un moment com aquell. Asssegudes escoltant els arguments o les idees de qui s'atrevia a sortir a parlar en públic sobre què havíem de fer plegades s'acabaren

enfonsant o despotencialitzant les possibilitats que s'endevinaven: anar a l'hotel Majestic on CiU festejava els resultats electorals, anar al World Trade Center on el PP celebrava el seu triomf, anar a recolzar l'edifici ocupat 15-O, entre d'altres propostes. Un moment per a la solidaritat o l'odi s'acabà convertint en un ritual racionalitzador que féu marxar molta gent a casa i les diferents opcions que sorgien acabaren desinflades, sense ràbia, sense ànims, fent allò que tocava fer, en un marc de protesta pautat, militant. Sembla que estiguem aprenent que el consens derivat d'un assemblearisme centralista és l'única manera d'actuar, que la resta d'expressions han de desautoritzar-se o han de viure's aïlladament, en solitari, sense que existeixi la possibilitat de contagi. Hem de dir però que el nostre disgust d'aquell dia també ve dels nostres propis límits a l'hora de tirar endavant una proposta contra vent i marea. Si haguéssim vingut més preparades amb propostes concretes i pancartes, decidides a marxar fins a la seu de les vencedores, hauríem pogut aprofitar aquest moment i aplegar a qui vulgués sense necessitat d'assemblear-nos. Potser és la nostra por a donar propostes clares o la nostra confiança cega en l'espontaneïsmes el que fa que a vegades ens arpleguem en una expectació crítica però ineficaç.

Autogestió de la misèria

a misèries de l'autogestió

A l'anterior número de *Terra Cremada* parlàvem de la superació de la democràcia en tant que superació de la forma de govern actual i del parany sobre el qual es basa la separació entre política, economia i vida. Avui volem centrar-nos en el que suposa fer una separació de l'economia —de com satisfem les nostres necessitats— de la resta de relacions de les quals s'alimenta el capitalisme. Una separació que afavoreix que el sistema capitalista pugui reinventar-se alhora que ens pot debilitar en la nostra lluita per acabar amb el treball i la propietat privada. Fem aquest article no amb la intenció d'emetre a mode de fascicles com superar aquestes parcialitats —perquè sinóauríem en el mateix que critiquem— sinó perquè darrerament veiem com, de la mateixa manera que ja apuntàrem a la crítica de la democràcia, no tenint suficients paraules, discursos ni —sobretot— pràctiques que superin l'actual manera de viure i de relacionar-nos podem acabar ancorant-nos i reafirmant les misèries a les que el capitalisme ens condemna. Si apuntem això és perquè ens preocupa que moltes de les dinàmiques o projectes que diuen allunyar-se del capitalisme caiguin en el miratge de que podem viure sense capitalisme sense destruir-lo: podem plantejar-nos un món sense capitalisme, però el capitalisme, amb la seva essència expansiva i global, no deixa lloc perquè existeixi un *a fora* o un *al marge* d'ell.

També volem deixar clar d'entrada que no volem desmerèixer cap iniciativa individual o col·lectiva d'aquelles que, com nosaltres, han de *buscar-se la vida* per tal de sobreviure de la manera menys dolorosa i més apassionant possible, sinó que el que volem apuntar és que aquestes sortides no són realment sortides sinó maneres d'existir dins de la nostra misèria. No pretenem donar lliçons d'on sí i

on no han d'anar a parar les nostres energies, sinó preguntar-nos perquè encara no hem estat capaces de crear imaginaris i pràctiques col·lectives i individuals que ens empenyin a la creació de projectes veritablement comunitaris per tal d'abastir les nostres necessitats i desitjos sense que això sigui a costa de tercers ni que aquestes activitats siguin merament pal·liatives. Ens dirigim a aquelles que, com nosaltres, han decidit no apostar per un lloc fix on arribar sinó per unes *formes de fer* que ens puguin empènyer a anar construint processos relacionals cada cop més basats en allò comunitari. Ens dirigim a aquelles que veuen que, ara per ara, estem acomodant-nos o adaptant-nos a la misèria d'haver de treballar per manca d'un horitzó revolucionari proper... o serà per això mateix que no hi ha una perspectiva de superació revolucionària?

No tenemos nada que objetar ante el hecho de que algunos compañeros busquen organizar su vida como quieran y saquen el mejor partido posible de las circunstancias en las que se encuentran. Pero protestamos cuando las formas de vida, que no son ni pueden ser más que adaptaciones al sistema actual, se quieren presentar como algo anarquista o, peor aún, como medios de transformar la sociedad sin recurrir a la revolución.

E. Malatesta

La lògica del mercat que (gairebé) tot ho impregna

No, el capitalisme no s'aguanta només perquè hi ha uns grans magnats que dominen el món, no, ni molt menys. El capitalisme s'aguanta i es reproduïx perquè la nostra manera de relacionar-nos amb el món —i per tant també entre nosaltres— és gairebé enterament capitalista¹. Això vol dir que en la quotidianitat dels nostres gestos

reproduïm unes dinàmiques que ens dificulten veure i experimentar més enllà de les relacions de dominació i la mercantilització de les relacions humanes. De vegades és tan sols que no tenim suficients diners per invertir un capital base per convertir-nos en empresàries d'èxit, però hi ha petits gestos immersos en la nostra quotidianitat que demostren fins a quin punt la lògica mercantil guia les nostres decisions. Pensar que el capitalisme és quelcom extern a nosaltres és infravalorar-lo i d'altra banda abaixar la guàrdia a l'hora de combatre'l. La lògica del capitalisme —l'individualisme, la propietat privada, l'especulació, el domini sobre l'altra, etc.— s'insereix a dins nostre dificultant-nos que ens relacionem a partir d'allò que necessitem conjuntament i provocant la relació amb l'altra a partir d'allò que l'altra ens pot oferir. Val a dir que això no significa que l'hegemonia del capital sigui total —no serem nosaltres qui plantejarem la seva perfecció com a sistema. La tendència a allò comunitari, consubstancial a l'ésser humà, sempre reapareix a les esclatxes d'aquesta societat; totes hem vist i gaudit algun cop de la solidaritat entre iguals, del funcionar sense lleis, del donar sense esperar res a canvi, etc. És el moviment real que anul·la i intenta superar l'estat de coses actual.

El miratge de les alternatives

Banca ètica, cooperatives, mercats d'intercanvi, noms que sonen i ressonen encara més a les nostres assemblees de barri arrel de l'ocupació de les places arreu de l'Estat —l'anomenat moviment

del 15M— quan algunes plantegen possibles sortides del capitalisme. El miratge de les alternatives ens pot fer desviar del tema de fons, ennuvolar-nos en el pantanós món d'escollir el producte que més ens escaigui, la forma en que més ens agradi ser explotades, l'ètica que més ens convingui sempre i quan participem de l'especulació i la usura, la salsa amb la que decidim ser cuinades sempre i quan no se'ns ocorre d'atacar la propietat privada ni els privilegis d'aquelles que ens dominen perquè... on preferiríem deixar els nostres diners? On preferiríem treballar? Si no ens fem les preguntes adequades podem mossegar l'esquer i oblidar-nos que del que aquí es tracta es de seguir lluitant contra els diners, contra el treball i contra tota opressió.

1. El patriarcat i capitalisme van de la mà i, per tant, un anticapitalisme que plantegi una superació d'aquest només en la seva vessant econòmica —o en qualsevol altra vessant parcial— no és un anticapitalisme complet. També succeeix amb el racisme, l'homofòbia, etc. El capitalisme s'ha nodrit de totes aquestes dominacions per tal de poder-se exercir, i no hagués pogut arribar fins aquí sense aquestes.

Con sumo consumo

2. Us remetem a la pàgina d'unes companyes de Madrid que treballen en contra dels centres de menors, anomenats eufemísticament Centres de Protecció a la Infància: <http://www.centrosdemenores.com/?Campana-de-boicot-a-Triodos-Bank>. Potser no parlàriem tant d'aquests tipus de banques si no fos perquè han augmentat la seva clientela de manera exponencial arran del fenomen de les ocupacions de places arreu de l'Estat.

3. Respecte a això, bo i sabent que és un tema força complicat i on cadascuna de nosaltres tindrà les seves pròpies particularitats, remetem al treball de recerca dut a terme per les companyes d'insubmissió a les penes multa. <http://www.alespenespunyalades.blogspot.com.es/2009/04/dossier-sobre-les-penes.html>

El capitalisme, en la seva lògica d'expansió mercantil, ofereix mercats i productes per a totes aquelles que estan disposades a comprar-los. La indústria ètica, ecològica, «bio», amb respecte al medi ambient, etc., són el resultat de l'expansió lògica del Capital. Si apareix aquest mercat és perquè pot generar-se més capital. Si aquest mercat triomfa és perquè hi ha gent que es gasta els diners en ell. No es que apostem per fer-li cap boicot especial a aquesta mena de productes però és evident que l'aposta per un consum d'aquest tipus no produeix cap canvi significatiu en les relacions socials actuals. I aquí radica el problema, quanta gent realment creu que comprar tal o qual producte en aquesta o aquella botiga és un front més de l'anticapitalisme? O pitjor encara, creu que és el camí per a la transformació social? Podem escollir menjar més sà o que no s'enriqueixin les quatre marques de sempre però no se'ns pot oblidar que sota el capitalisme el consum sempre és reproducció del capital.

Banques ètiques o estètiques?

Com podria una banca arribar a ser ètica, o millor dit, a quina ètica sinó a la de la banca respon una banca ètica? A quina lògica sinó a la de l'especulació respon una banca amb aquestes característiques? Que els nostres diners siguin utilitzats per especular amb consums macrobiòtics en comptes d'en la indústria nuclear poc importa

a la banca mentre tant uns com els altres aportin beneficis a aquestes empreses financeres —només ens cal mirar el cas de Triodos Bank i O'Belén². I ara, som capaces d'imaginar dipositar els nostres diners a algun lloc segur sense haver de passar per un banc? Sí, sabem que el millor de tot seria poder prescindir dels diners i l'intercanvi en la satisfacció de les nostres necessitats però la majoria de gent segueix cobrant a final de mes, posant els seus diners i domiciliant els seus rebuts a un compte corrent i cobrant els seus salaris, prestacions o ajudes a través d'un o un altre banc. Pensar que la majoria de nosaltres guarda els seus diners a sota d'una rajola ens sembla massa il·lús, tot i així seria interessant que als nostres barris i espais féssim veure a les nostres companyes que tot i que d'entrada no sembla gaire segur deixar els diners en metàl·lic a casa, el fet de deixar-los al banc no dona gaires més garanties —per no dir moltes menys. Si fem un balanç de totes les problemàtiques, contradiccions i maldecaps associats a haver de deixar els diners dins d'un banc podem concloure fàcilment que el millor és allunyar els diners de l'especulació bancària. Els bancs treballen amb més o menys el 10% dels diners que diuen tenir, tota la resta és diner fictici. No cal que ens anem al cas del «corralito» de l'Argentina per demostrar-nos com de segur és esperar que els diners que dipositem tranquil·lament a un banc ens seran retornats quan nosaltres vulguem: els casos cada cop succeeixen més a prop

Cooperativa Integral Catalana: deixeu de ven- dre'ns la moto!

Com ja hem dit, no volem desmerèixer cap iniciativa per a la consecució de l'emancipació humana. Cada col·lectivitat o unitat econòmica —ja sigui una individual, una família, un col·lectiu, etc.— mira de trobar els mecanismes per cobrir les seves necessitats i satisfer llurs desitjos. El problema s'esdevé en el moment en que una d'aquestes unitats promou la seva particular *forma de fer* amb un caràcter o una pretensió universalista. Arribant a proposar el seu model com a superació del capitalisme *en* el capitalisme,

venent-nos la moto de que és possible acabar amb el capitalisme sense combatre'l. Quan això succeeix, massa cops se'ns ven la proposta a partir d'una mistificació d'aquesta, això és, lloant els aspectes positius i amagant aquells que poden posar en qüestió el projecte. Se'ns amaguen —o amaguem— aquelles contradiccions i dubtes que apareixen en la posada en pràctica d'un projecte ideal i seguim idealitzant-lo quan l'expliquem a les altres en comptes de mostrar els dubtes que ens van sorgint pel camí.

Fer la nostra pròpia moneda no acaba amb el problema de l'alienació ja que igual-

ment existeix la mediació entre el producte de la nostra activitat individual i allò que necessitem entre membres d'una mateixa comunitat com a relació entre estranyes. Repetim que degut a que encara no hem acabat amb la moneda cunyada per l'Estat, podria semblar inútil —o si més no agosarat— criticar la proposta concreta d'un col·lectiu particular. El que critiquem aquí es que això es proposi com a solució al capitalisme quan tan sols és un capitalisme controlat —en petita mesura— per les pròpies membres: és a dir, un projecte de socialdemocràcia radical. Llavors no és el nostre projecte; no té més, tampoc té menys.

nostre, al poble de l'Aldea a Tarragona ha succeït al darrer desembre. També és important tenir en compte les sancions administratives i penes-multa ja que, cada cop més, la repressió de baixa intensitat intenta ofegar-nos econòmicament, i és per això que la insolvència es presenta com una de les eines més efectives en un primer moment. Moltes de nosaltres ja hem comprovat que no tenir els diners al banc no és només una qüestió d'ètica sinó de seguretat³.

Llavors, què fem amb els nostres diners? Bé, la majoria de nosaltres no tindrem gaires problemes per amagar els quatre estalvis sota qualsevol rajola de casa nostra. Però si el que ens preocupa és d'on treure els diners per projectes més grans potser ens caldria pensar senzillament que només podrem tirar endavant projectes a partir dels diners que, realment, podem aconseguir. Ja sigui a partir d'exposar-ho davant dels nostres col·lectius i demanar suport econòmic a la resta de persones o assumint que no podem tirar endavant el nostre projecte si no volem passar pel crèdit i el que això comporta.

La falsa comunitat de la mercaderia

El poder del dinero es el de fabricar un vínculo entre los que carecen de vínculos, el de vincular a los extranjeros en tanto que extranjeros y, de ese modo, poniendo cualquier cosa en equivalencia, poner todo en circulación. La capacidad del dinero de vincularlo todo se compensa por la superficialidad de este vínculo en el que la mentira es la regla.

La insurrección que viene,
Comité Invisible

Moltes podrien parlar d'altres economies, i de fet ho fan, remetent a economies solidàries o mercats d'intercanvi, a bancs de temps i mercats de favors, però això tan sols estén els tentacles de la lògica mercantil i la seva base: l'intercanvi de propietats privades. Per a moltes de les nostres companyes sembla que el fonament del capitalisme siguin els diners, però no és així. L'intercanvi és el fonament sobre el qual es sustenta el mercat i es basa en crear una relació no entre les persones sinó entre aquestes i les coses: què poseeixes?, què m'ofereixes?, què vols?, en comptes de què necessites?, o que et puc oferir? Enfront de l'intercanvi nosaltres apostem per la reciprocitat. Mentre l'intercanvi es

Per la cooperació, contra el cooperativisme

El cooperativisme no és la superació de l'economia, no és no-capitalista, és tan sols una de les opcions més acord amb la nostra forma de fer en tant que estem forçades a treballar per poder sobreviure. El que volem puntualitzar aquí és que aquests projectes empresarials tenen certes limitacions i cal que les assenyalem per tal de no mitificar-los.

Evidentment, per construir una alternativa real és necessària la cooperació entre les excloses, però per tal tasca no cal muntar una cooperativa. Les assemblees de treballadores, les caixes de resistència o les xarxes de suport mutu, per

dir només algunes, són altres maneres d'organització entre iguals que no passen necessàriament per la gestió empresarial del món laboral.

Confondre l'eina —cooperació— amb la institució de la mateixa —cooperativisme— és començar a perdre el potencial transformador de les nostres formes de fer. De la mateixa manera que no hi ha —per sort— qui proposi reprendre les associacions de veïnes com a afiançament de l'autoorganització que s'està donant als barris, pretendre crear un pol anticapitalista al món laboral a partir d'una certa forma de gestió empresarial és no només ingenu sinó també insultant. Les cooperatives poden ser considerades anticapitalistes si les persones que les con-

formen fan una aposta conscient per unes relacions comunistes, i això implica sortir del marc laboral i implicar-se en el conflicte que s'estén per tot allò social. Formalment, una cooperativa és la forma d'inscriure's al registre mercantil que ens dona més possibilitats de decidir com i amb qui treballar. Perquè sigui, a més, una eina alliberadora necessitem que entri a formar part de les infraestructures en les que es poden recolzar les lluites, desviant coneixements i recursos materials i estant disposada a tancar quan les contradiccions capitalistes l'empenyin a l'explotació d'altres companyes o a la mercantilització de les nostres idees i pràctiques. Aquestes són les cooperatives que ens fan falta!

dóna entre persones aïllades que es relacionen a partir d'allò que tenen —tant tens, tant vals— la reciprocitat es dona en la relació entre qui té quelcom en comú. La reciprocitat permet teixir quelcom col·lectiu ja que quan dones ho fas de forma incondicional, sense esperar res a canvi i, en alguns casos, sense saber qui ho rebrà; tan sols sabent que és membre d'una comunitat que aposta per aquest tipus de relacions. Senzillament apuntem que si hi ha mercat pot existir un vincle però no necessàriament comunitat, més aviat en dificulta l'existència.

L'explotació autogestionada; treballadores autònomes i cooperatives

(...) Según los requerimientos del mercado, la mano de obra es empleada o arrojada de nuevo a la calle. Dicho de otra manera, se utilizan todos los métodos que le permiten a la empresa hacer frente a sus competidoras en el mercado. Los obreros que forman una cooperativa de producción se ven así con la necesidad de gobernarse con el máximo absolutismo. Se ven obligados a asumir ellos mismos el rol del empresario capitalista,

contradicción responsable del fracaso de las cooperativas de producción, que se convierten en empresas puramente capitalistas o, si siguen predominando los intereses obreros, terminan por disolverse.

Reforma o Revolución,
Rosa Luxemburg

Muntar una empresa i esperar que sigui rentable passa per inscriure's dins la lògica de la competitivitat. Tant si ho fas tu sola com si ho fas amb quatre amigues, és a dir, tant si et fas autònoma com si muntas una cooperativa. Si una empresa no és competitiva mor. Lengany que ens van fer creure a l'època de la reconstrucció capitalista després de la Segona Guerra Mundial —als anys 50 a Europa i a l'Estat espanyol d'ençà la *transició democràtica*— és que, de la nit al dia, podíem deixar de ser treballadores per a passar a ser empresàries pel sol fet de lliurar-nos de l'explotació d'un patró, sense adonar-nos que hi ha una altra explotació a la que estem subjectes que és l'explotació del mercat, de la competència. El capitalisme —degut a les pressions de les fortes lluites obreres dels 60 i 70— cedi l'oportunitat a unes quantes treballadores de

provar a fer el salt de classe, sempre i quan demostressin que podien oferir beneficis a l'empresa i competitivitat al mercat a base d'explotar-se a elles mateixes, a terceres persones o a les consumidores. En aquest recorregut moltes han estat les que s'han cregut aquesta mentida reforçada per alguns exemples que han ajudat a alimentar aquesta ficció⁴. Però el fet és que la majoria d'aquelles que van apostar per crear la seva pròpia empresa ho van fer a canvi de vendre no només la seva força física sinó també la seva salut mental així com la de les seves companyes de feina i la d'aquelles que tenien més a prop.

La lògica empresarial s'insereix dins de la mentalitat de la treballadora autònoma arribant, en la majoria de casos, a contractar personal quan hi ha prou beneficis i despatxar-lo quan ja no cal o quan els seus serveis no ofereixen beneficis justificant les seves misèries a partir de recordar tot el que han hagut de lluitar per a aixecar l'empresa —no diem que en molts casos això no sigui veritat. El que succeeix, com en qualsevol altra empresa, és que es socialitzen les pèrdues i es privatitzen els guanys. Si no acceptem ser explotadores i no tenir miraments, senzillament, la nostra empresa no tirarà endavant; entre d'altres coses perquè no podrà ser competitiva.

—El proletariat sense enemics

A quantes persones coneixem a les quals van enganyar als anys 80 fent-los creure que si muntaven la seva pròpia empresa deixarien de ser explotades per un *jefe*? A partir d'ara el meu *jefe* seré jo!, i no podien tenir més raó. El fet que moltes persones decidissin fer-se autònomes provocà una

aparent absència d'enemigues. La treballadora autònoma només pot acusar dels seus mals a una ens abstracte com és el mercat en comptes de la treballadora clàssica que podia responsabilitzar dels seus mals econòmics a aquella que la contractava i l'explotava. En aquesta absència de responsabilitat externa l'autònoma només pot auto-responsabilitzar-se i lluitar per fer-se més desitjable per al mercat, és a dir, fer-se més competitiva. *Voilà!*... el miracle del capitalisme, aconseguir que siguin els seus propis súbdits els que decideixin autoexplotar-se.

El treball autònom ha estat una eina indispensable per al desenvolupament del capitalisme a les nostres societats durant els darrers temps. Ha possibilitat a les grans empreses un gran ventall de mà d'obra cent per cent disponible a la vegada que ha fet que aquesta es responsabilitzés de tots els costos de gestió, organització i seguretat social. La flexibilitat que ofereix una treballadora autònoma s'adapta perfectament a les necessitats del mercat de mà d'obra.

El que han anomenat externalització de funcions de les grans empreses en el procés de producció, distribució i/o venda del producte o servei no ha significat altra cosa que una disminució del cost per part de la gran empresa. El mercat provoca que aquestes treballadores autònomes que podrien haver estat antigues companyes de feina es converteixin en competidores que es barallen per l'obtenció del contracte amb la gran empresa. Obviament aquesta rivalitat significa oferir el màxim servei al mínim cost, és a dir l'augment del benefici per al capitalista.

4. Un dels casos més coneguts és el d'Amancio Ortega, màxim accionista d'Inditex (Zara, Massimo Dutti, Pull & Bear, Bershka, etc.). És l'exemple perfecte de mobilitat social: de treballar amb 14 anys a una botiga de roba a ser la 5ª. persona més rica del món, segons la revista Forbes. El que amaguen aquestes fugides de l'origen de classe és que per molt que hi hagi certes persones que puguin passar d'una classe a l'altra les condicions que garanteixen aquests tipus de relacions sempre faran que hi hagi dues classes diferenciades.

Amb les cooperatives succeeix tres quarts del mateix. La lògica del mercat impregna qualsevol empresa que pretengui estar dins d'aquest i ser competent —i si no pretén ser competent i per tant ser competitiva no podrà sobreviure—; haurà de decidir d'on treu la seva capacitat per ser competitiva i beneficiosa a la mateixa vegada: de les seves treballadores —en aquest cas serien les mateixes cooperativistes les que es rebaixarien el sou, autoexplotant-se—, de les seves clients —és a dir extraient el benefici enganyant-los i supervalorant el producte—, o de l'augment de la producció —explotant-se més a partir de l'augment de l'activitat, enverinant el medi, etc.

De la mateixa manera, i per no menysprear la valuosa activitat desenvolupada per moltes de les nostres companyes en l'elaboració de projectes cooperatius, volem assenyalar que sabem que molts d'aquests projectes funcionen; i funcionen bé. Però ho fan gràcies a l'aposta col·lectiva perquè aquests puguin tirar endavant; ja sigui en el format de biblioteques, casals, distribuïdores... El que diem aquí —i potser de manera massa reiterativa— és que si a més d'ofereir-nos un servei aquests projectes pretenen poder donar de menjar a aquelles qui el tiren endavant tard o d'hora hauran de fer-los rentables, i llavors, els esclataran a les mans⁵. Ara per ara moltes cooperatives tiren endavant gràcies al suport incondicional —nascut des d'una posició ètica— de moltes consumidoras. Moltes d'aquestes es poden permetre el luxe de comprar productes biològics, lliures de transgènics o que paguin un sou més decent a les seves treballadores tot i adonar-se que això

provoca un increment del preu del producte. El cas és que nosaltres no podem competir amb una empresa que exploti a les treballadores a Indonèsia pagant uns sous vint vegades inferiors als d'aquí. Si volem que la nostra cooperativa funcioni conforme als nostres valors —i això podria ser per exemple no autoexplotant-nos més del que ho farien en una altra empresa qualsevol— haurem de jugar amb la bona voluntat de la gent que decideixi comprar-nos a nosaltres pel doble del preu d'aquest mateix producte al mercat..., i això és, a nivell mercantil, insostenible a llarg plaç. Si muntem, per exemple, una cooperativa-llibreria amb material polític la cosa pot funcionar. Ara bé, si n'apareix una a cada barri, o bé les clientes es reparteixen i enfonsen la viabilitat de cadascuna d'aquestes, o bé es mantenen fidels a una o dues d'elles provocant la impossibilitat de la resta de projectes. Sigui com sigui els criteris del mercat resulten incompatibles amb la posició ètica de la consumidora d'aquestes cooperatives. Que quedi clar que valorem l'esforç i dedicació de la gent que aposta per sacrificar-se en una cooperativa per tal que uns llibres —un contingut— o una bona alimentació —ecològica— puguin estar a l'abast de la gent. Potser sense aquest esforç seria més difícil la difusió de la crítica radical o el manteniment d'un saber agrícola menys agressiu amb el medi ambient, però la pregunta és: fins a on estem disposades a arribar per a mantenir la viabilitat econòmica dels projectes?

—**La identificació amb l'empresa**
El cooperativisme podria ser un paradigma sobre el que s'afiança el toyotisme⁶. En molts processos

5. Booomm!!!

6. El toyotisme ha estat un sistema de producció fabril que desplaça el taylorisme i el fordisme en la producció en cadena introduint i afavorint, entre d'altres coses, la identificació de les treballadores amb els interessos de la empresa.

cooperatius el que s'aconsegueix és que, gràcies a la solidaritat entre les treballadores, la feina — que d'altra manera no es podria aconseguir— acabi efectuant-se. En la majoria de les feines actuals la governabilitat de l'empresa tendeix a la cessió de responsabilitats cap a les treballadores, i això provoca un sentiment de participació en el projecte de l'empresària. Al cap i a la fi, del que es tracta és d'un procés paral·lel al que utilitza la gestió democràtica ciutadana. Gràcies a la col·laboració amb el projecte empresarial —també vàlid per l'empresa Barcelona— s'eviten vagues i exigències de millores salarials així com s'arriba a justificar l'empitjorament de condicions laborals per la salvaguarda del projecte. Les cooperatives o el treball autònom, en tot cas, ajuden a desconflictitzar el projecte expansiu de la gran empresa capitalista. Allò que d'altra manera no assumiríem, sent nosaltres mateixes la

nostra pròpia empresa ho acabem assumint.

—La mitificació de la recuperació de fàbriques, el fantasma de l'«argentinitis»

Quantes de nosaltres hem sentit fer apologia de l'autogestió obrera a partir de l'experiència de les recuperacions de fàbriques a l'Argentina (Zanón, p.e.), als 70 i 80 a l'Estat espanyol (Numax, p.e.⁷) o al període de descolonització —relativa— d'Algèria? Les fàbriques recuperades són fàbriques que han estat deixades per les capitalistes justament perquè no eren rentables per a aquestes. L'experiència de l'Argentina ens demostra que aquestes fàbriques han pogut tornar a ser rentables per al mercat a partir de tornar-se competitives al preu d'autoexplotar-se i funcionar dins la mateixa lògica empresarial que abans. Que apuntem contra la mitificació de les recuperacions del lloc de treball no vol dir que menyspreem el que suposen: la gent pot mantenir un treball per poder sobreviure,

7. Recomanem aquí els documentals de Joaquim Jordà, de l'Escola de Barcelona, *Numax presenta i 20 años no es nada*, sobre el procés de recuperació d'una fàbrica als anys 80 per part de les seves pròpies treballadores.

es dóna un procés col·lectiu que pot fer emergir quelcom de comú i si hi ha beneficis aquests es socialitzen.

En aquests casos podem veure que malgrat haver certa lluita darrere d'aquestes recuperacions, si la direcció de l'empresa ha marxat no ha sigut per la pressió de les treballadores sinó per altres motius — recessió econòmica, delictes econòmics, etc.—. Per tant, l'empresa sota control de les treballadores en realitat vol dir que les treballadores estan sota el control de l'empresa, és a dir, que la lògica de la competència continuarà condicionant la producció, independentment de qui la gestioni. Si l'autogestió ha de fer que les nostres condicions materials millorin, llavors apostem per aquest procés. Si no, només es queda al camp de la crítica a com s'hauria de gestionar el capital, i per tant a argumentar que podria existir un capitalisme igualitari si aquest es gestionés correctament. És a dir, si l'expropiació al capitalista es fa per redirigir la producció cap a la satisfacció de les necessitats, llavors és l'autogestió que defensem. Per contra, si es tracta de tornar a la feina, produir el mateix i vendre les mercaderies però sense la direcció del patró llavors és autogestió.

Evidentment, la realitat no és blanca o negra, i com la lluita de classes beu de les contradiccions que dóna aquesta realitat, «l'autogestió» en abstracte tampoc la podem refusar. Malgrat que l'autogestió no és l'alternativa al capitalisme sí que ens pot ajudar a fer passos per superar-lo, ja que la lluita per la gestió col·lectiva de les productores pot fer-nos veure la coincidència d'interessos com a explotades, pot ajudar-nos a trencar amb l'aïllament i l'individualisme del «campi qui pugui» i, el que és

més important, el fet de passar per l'autogestió del nostre espai d'explotació pot permetre adonar-nos que això no soluciona l'explotació en si. No cal passar individualment per aquest procés per adonar-nos d'aquest parany contrarrevolucionari, però segurament a un nivell col·lectiu alguna gent apostarà per la fórmula autogestionària abans no se n'adoni que la satisfacció de les necessitats de tota la societat no passa per canviar les formes, de qui gestiona què, sinó d'un canvi profund de la totalitat de les relacions socials.

Si aquest debat ens sembla massa abstracte fixem-nos en el que ens pot succeir si ens deixem enlluernar per la paraula autogestió. L'estiu de l'any passat a algunes ens va sorprendre l'anunci del tancament de l'Hospital Dos de Maig. El primer dia de mobilitzacions érem unes quantes les que se'ns va fer la boca aigua quan vàrem escoltar, en boca d'algunes treballadores, parlar de l'autogestió de l'hospital. Però, què significava realment l'autogestió d'un hospital? Només té tres maneres de finançar-se: per part de l'Estat, de forma privada a partir dels seus socis/clients, o a partir dels impostos amb una gestió del capital per part d'un grup privat. Si ens fixem detingudament —i finalment sembla que és el que està passant— el que es dóna quan es parla d'autogestió per part de les treballadores és un procés de privatització on, com ja hem assenyalat al llarg del text, una empresa que no és rentable amb un format clàssic passa a ser-ho en el format d'una cooperativa de treballadores. L'Estat d'aquesta manera mata dos pardals d'un tret: d'una banda evita el conflicte laboral a l'hora de retallar

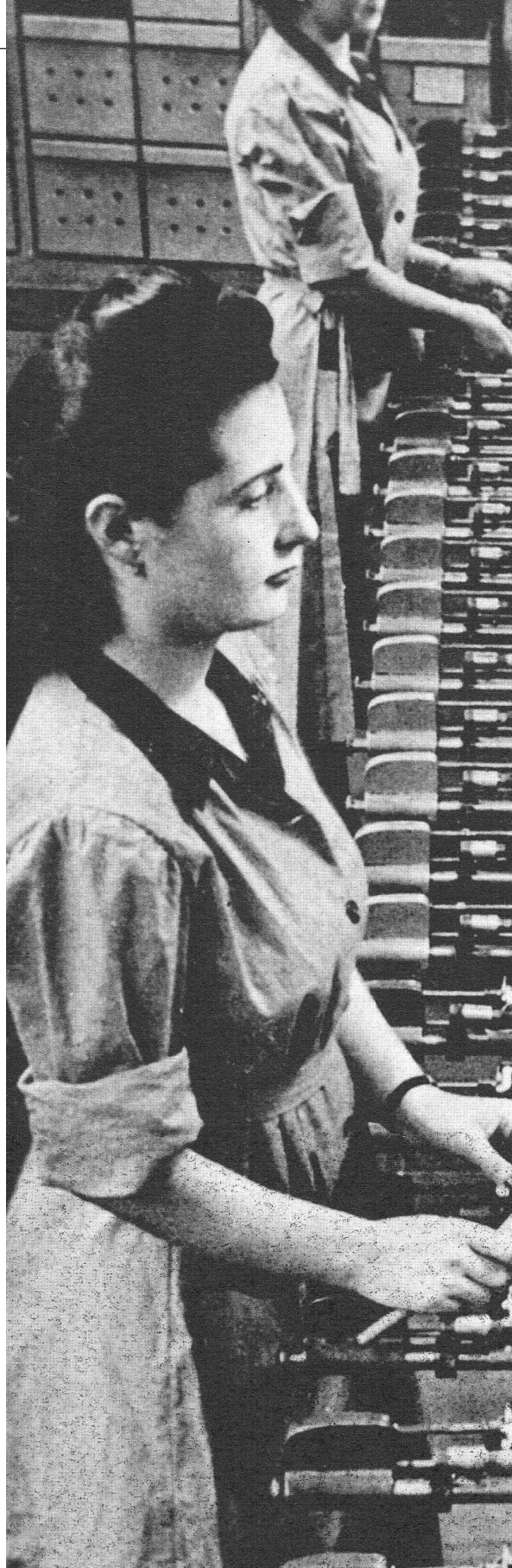
8. Recomanem els articles apareguts tant a *Cuadernos de negación* com a *Ruptura sobre classes sociales*. Podreu trobar els articles als següents enllaços: <http://gruporuptura.wordpress.com/2010/04/02/las-clases-en-la-sociedad-capitalista/> i també <http://cuadernos.denegacion.blogspot.com/2009/09/nro-2-clases-sociales-ola-maldita.html>

pressupostos, desplaçant-lo cap a la mobilització de les treballadores en la salvaguarda dels seus llocs de treball, i d'altra banda aconseguix que el servei que anteriorment estava oferint segueixi donant-se evitant així el malestar de les usuàries. Temps al temps però si no ja ho veurem, el copagament serà introduït en aquest tipus d'assajos i no serà de la mà de l'Institut Català de la Salut, sinó per part de les treballadores de l'hospital apel·lant a la solidaritat amb un servei pretesament indispensable.

La maleïda costum de dir-li a les coses pel seu nom⁸

Som treballadores, tant si ens agrada com si no. No és una qüestió ètica, moral o política o perquè ens vulguem entestar a conservar paraules que algunes ja han abandonat. Som treballadores per una qüestió objectiva: en el món capitalista estem condemnades a haver de passar pel circuit del treball per poder sobreviure. Som desheretades i el fet de tenir un cotxe —o en alguns casos un pis de propietat— no ens lliura d'aquesta xacra. Tant si estem buscant treball com si fem el que sigui per evitar-lo, tant si basem la nostra economia en l'expropiació com demanant almoïna a les nostres mares o a l'Estat en la forma de subvencions o beques, la nostra condició és la d'explotades. I només la destrucció del treball i les relacions que d'aquest se'n deriven podria situar-nos en un nou context. Si diem això no és perquè ens agradi el victimisme o perquè no vulguem veure que tot i així hi ha d'altres persones que poden arribar a patir molt més que nosaltres les relacions de producció i reproducció capitalistes. Si ho diem és perquè si en algun moment se'ns oblidia podem arribar a caure en la il·lusió tan estesa de que és possible fer un salt en la nostra condició proletària per esdevenir persones que es lliurin de les relacions capitalistes sense haver de passar per una guerra oberta contra el capital, ja sigui muntant la nostra pròpia empresa o treballant per a nosaltres mateixes. I això és mentida.

Amb això no pretenem caure en l'absurditat obrerista de mitificació del subjecte fabril, res

més lluny. Que siguem treballadores no vol dir que *només* siguem treballadores ni, encara menys, que *vulguem* seguir sent treballadores! El que volem dir és que, tot i que estem travessades per diverses dominacions, la societat de classes segueix més ferma que mai.

Si vis pacem para bellum

En una època de derrota com aquesta, amb pràcticament cap referent polític integral, que fem un text de crítica als intents d'alternativa de moltes pot ser desil·lusionant. No és qüestió de tirar merda sobre les coses que fan les demés, ho sabem, però tampoc podem mirar cap a una altra banda quan amb intencions emancipadores es poden estar construint obstacles per a la lluita anticapitalista.

Que quedi clar, llavors, que no critiquem a aquelles que —igual que nosaltres— tenen activitats contradictòries sinó que critiquem el fet que ens intentin convèncer que és possible superar el capitalisme i alhora evitar l'enfrontament amb aquelles que el defensen. Que tothom intenti el que calgui, el que pensi convenient, que no parin les nostres ments de crear i construir, però que ningú intenti convèncer a la resta que la lluita passa per algun lloc diferent al d'acabar amb el capitalisme, és a dir, destruir les relacions que el suporten així com aquelles que el reproduïxen. I això, vulguem o no, implica conflicte, confrontació, violència.

Potser si als nostres entorns se senten aquestes idees és perquè encara hi ha qui creu que el capitalisme és només un sistema econòmic injust que beneficia unes poques persones en perjudici de la resta. La seva versió reformista s'organitzarà per tal d'aconseguir certs canvis institucionals i legislatius que reparteixin d'una manera equitativa la riquesa que la gran majoria produïm. La versió «revolucionària» voldrà fer fora a la minoria parasitària i que organitzem, a partir d'aquí, l'economia d'una forma col·lectiva i igualitària. Ambdues visions creuen que el canvi passa pel *qui decideix* i pel *com es gestiona* l'economia. Ambdues visions estan equivocades. El capitalisme no

és un petit grup de gent molt rica, aquest grup existeix i són els que més privilegis tenen en aquesta forma de funcionar, però només són una part del problema. El capitalisme tampoc és només una forma d'organitzar l'economia tot i que els seus pilars sorgeixin de com, què i qui produeix en aquesta societat. La forma que pren aquest sistema avui dia ha sortit de l'estret marc del món laboral estenen-se a la resta d'aspectes socials que fins llavors havien tingut cert marge de llibertat. Ara la generació de capital no es limita a la producció sinó que intenta créixer ininterrompudament a partir de la mercantilització dels recursos bàsics -aigua, terres conreables, etc.-; de l'explotació de la Terra, les plantes i la resta d'animals; i de tot allò que produeixi vincle social —comunicació, afectes, coneixements, etc.

Per tot això, veiem que *el capitalisme és una relació social* que travessa tots els aspectes que ens afecten con a éssers humans i que falsament s'intenten presentar com a compartiments estancs: economia, política, cultura, etc. Si no ens enfrontem a ell en totes les seves formes el capitalisme tornarà a desenvolupar-se. Si no veiem que no és només una relació que s'estableix entre les classes poderoses i la resta sinó que també el reproduïm entre nosaltres, horitzontalment, el capitalisme tornarà a sorgir un cop haguem fet fora les capitalistes del poder. Llavors veiem que si pel que lluitem és per una forma de viure en societat que no estigui basada en l'explotació ni l'opressió, això condiona inevitablement qui i com es gestionaria cada aspecte d'aquesta societat. No caldrien institucions especialitzades ni especialistes per encarregar-se de l'economia o la política, entre d'altres, ja que formen part d'un tot que és la vida i com un tot les hem de tractar.

Els malabarismes teòrics que fan projectes com la Cooperativa Integral Catalana o Democràcia Inclusiva no resolen la contradicció entre problema genèric i solucions parcials que aquí estem criticant. Malgrat que parlin als seus textos de la necessitat d'una resposta integral aquesta només l'es-

tan materialitzant amb una suma de parcialitats. No entrarem aquí a analitzar detingudament aquests dos projectes; el que volem remarcar és aquell aspecte que es relaciona amb allò de que estem parlant: per molt que hem buscat als seus escrits no hem trobat res sobre l'inevitable conflicte amb les que defensen el capitalisme que abans exposàvem, i això és preocupant. Potser no en parlen perquè creuen que mentre estiguem en un procés creatiu, de generació de contrapoder, l'Estat no ens reprimirà. En aquest cas, aquests projectes s'ensorraran quan sorpreses i incrèdules els vinguin les hòsties legals i il·legals pertot arreu. Potser no parlen de la possible repressió, de la necessària preparació pel conflicte perquè estratègicament no ho volen dir. Potser pensen que no es qüestió d'espantar amb paranoiques idees sobre una futura repressió a la gent que es pot apropar; potser si mirem al nostre voltant veurem que la repressió sempre està on hi ha lluita; potser si no intentem enganyar la gent quan els problemes arribin al nostre projecte estarem preparades per fer-los front.

Quan intentem buscar maneres que no es basin en els pressupòsits capitalistes o, fins

i tot, que intentin ser contràries a aquest hem de tenir en compte que el capitalisme és totalitari, no existeix un «a fora» i això implica que els que el defensen intentaran impedir tot el que el posi en perill. Per tant, la històrica discussió del moviment revolucionari entre procés constructiu/destructiu no pot decantar-se en cap d'aquests suposats contraris. Qualsevol intent de crear una societat paral·lela a l'actual es trobarà, primer de tot, amb la inèrcia de funcionar amb valors explotadors i opressius encara que sigui inconscientment i, més tard, amb l'oposició frontal de les defensores de l'*statu quo*. Qualsevol intent de destruir l'existent si no té les infraestructures bàsiques per aquest combat i les mínimes per sobreviure socialment a aquest mateix està abocat al fracàs. La necessària relació dialèctica entre construir i destruir ha d'estar inscrita en la nostra praxi revolucionària si realment volem acabar amb tota dominació. Construïm preparant-nos per a l'enfrontament; ens enfrontem per obrir esclletxes per a la construcció. Encara que sembli una obvietat: no es pot viure sense capitalisme fins que no acabem amb ell.

AUTOPRODUCCIÓ, MITES I REALITATS

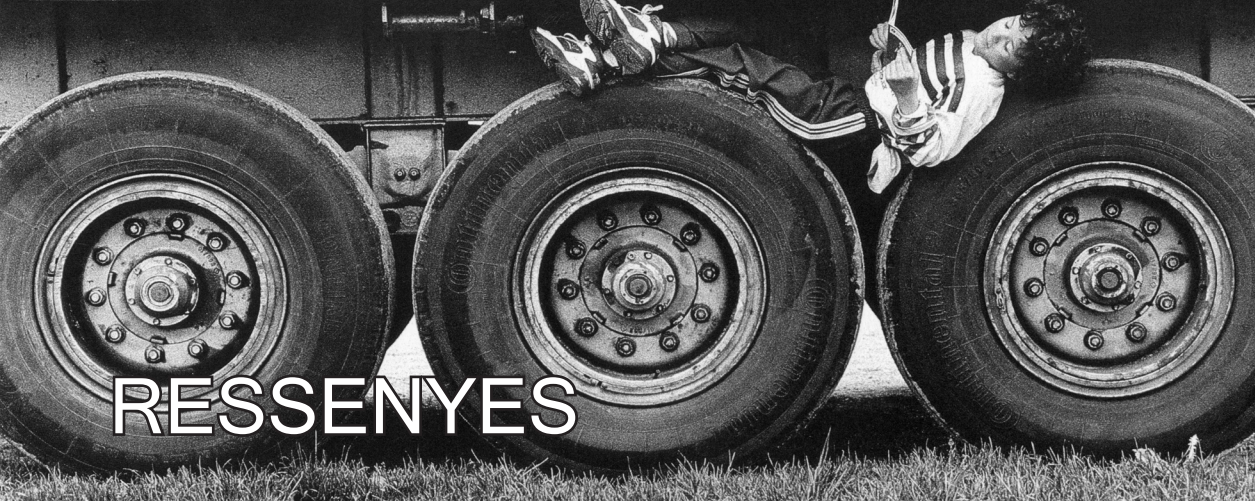
Ens trobem davant un mur bastant opac quan intentem pensar en unes formes d'abastir-nos que surtin de les lògiques capitalistes. Moltes vegades se'ns presenta la gratuïtat sota diverses formes com una possible solució: botigues gratis, reciclatge... Si bé això és possible ara en aquesta societat d'opulència, no deixen de ser les despulles, les restes d'aquesta mateixa opulència. És un model difícil de promoure com a sortida del capitalisme en tant que s'aguanta sobre la societat de consum que aquest mateix genera. En el moment en que s'acabi aquesta societat, quantes de nosaltres ens barallarem per poder reciclar? És aquí que unes quantes ens plantejem els projectes al camp com una manera d'abastir-nos mitjançant l'autoproducció, és a dir, intentant no haver de recórrer al mercat ni a la moneda com a possible camí cap a la recuperació de formes de vida arrelades en l'entorn, en els sabers més antics. Però no ens podem enganyar, aquesta via requereix molts esforços, temps i inversió. És un plantejament a llarg termini que requereix molta paciència per aconseguir alguna cosa, començant per la recuperació de sabers lligats a la terra i la familiarització amb un medi sovint desconegut.

Si d'entrada ens sembla un camí coherent, ens trobem molt aviat amb noves contradiccions. Primer amb el fet que per aconseguir una autoproducció plena necessitem una dedicació a temps complet per part de les integrants del projecte, fet que quasi no deixa temps per seguir lluitant. Això s'entén perquè els cicles de creixement de les plantes no s'adaptin als moments àlgids de les revoltes o moments d'agitació intensa. Potser les nostres tomaqueres eren indignades, però no haurien entès que ens anéssim totes a acampar a la plaça Catalunya el maig passat. Els ritmes difereixen molt, tant com les obligacions. I no parlem aquí de qui té animals.

No podem pensar que al cap de dos anys serem autosuficients i això implica que no

es pot plantejar com una alternativa a curt termini. Moltes de nosaltres només hem viscut a la ciutat, i entendre el camp necessita temps. Pensar els horts, les rotacions o les necessitats de cada planta demana interès i un aprenentatge precís —per sort existeixen molts llibres, manuals i gent etc... per ajudar a les neòfites—. Entre errors de principiants, i la dependència vers les diferents estacions o moments de cada planta, mai acaben de sortir les coses com volíem. També aquests projectes necessiten una mínima inversió en material, màquines agrícoles, eines que ens facilitaran la feina. És a dir, temps, esforços, treballs i alguns diners front a la gratuïtat de la ciutat. Però la recompensa, el gaudir de la nostra pròpia collita, és un plaer que no té límits.

Tot i aquests punts negres, de projectes al camp que funcionin bé n'hi ha molts. Nosaltres veiem important mantenir lligams entre els projectes del camp i els de la ciutat ja que la barrera social que els separa s'ha fet inexistente. La metròpoli estén els seus tentacles des del nucli cap a les seves extremitats; el projecte expansionista de la ciutat converteix el territori en un teixit de comunicacions que uneixen el nucli amb la resta del territori. Així que intentar dicotomitzar la lluita entre anar-nos al camp o quedar-nos a la ciutat és estúpid ja que qualsevol projecte que esperi estar al marge o als afores de la ciutat tindrà un problema quan el projecte expansionista toqui a la porta de casa seva —MAT, AVE, Eurovegas, etc. De la mateixa forma quedar-se a la ciutat i esperar basar la revolució en una vessant purament destructiva condemna els subjectes d'aquesta a rapinyar de les despulles i del saqueig de supermercats amb aliments que vénen de l'extrarradi. La relació entre el nucli i les extremitats es fa indispensable per tal de poder tenir un projecte revolucionari que integri realment en una mateixa lluita la destrucció del món que ens precedeix i la construcció del món on volem viure.

RESSENYES

Anotaciones en torno a la crisis

Col·lectiu Etcètera

Contacte: Apartat 1363 08080 Barcelona etcètera@sindominio.net

[...] no es el capitalismo el que está en crisis sino que es el capitalismo, en su dinamismo, el que nos pone en crisis, el que pone en crisis a la naturaleza, al trabajo, a los modos de vida aún no absorbidos por el capital, a la humanidad en general. (...) La crisis, a través de los media, se convierte en un referente, en una construcción simbólica totalizante en nombre de la cual todo debe subordinarse, cualquier cosa, cualquier sacrificio puede exigirse: despidos, resignación, sumisión... Juega como el terrorismo, otra de las construcciones simbólicas, en nombre del cual cualquier barbarie es legítima.

La paraula crisi sona arreu i com un cant de sirena pretén que ens estrenyem més i més el cinturó i acceptem amb més submissió encara les condicions que ens imposa el Capital. Crisi financera, immobiliària, bombolles que exploten, IBEX35, FMI, Banc Mundial... Habitualment aquelles que estem en contra de l'economia —en contra de la separació de com cobrim les nostres necessitats i satisfem els nostres desitjos de la resta d'esferes de la nostra vida— acabem menyspreant-la fins al punt que decidim no fer l'esforç d'entendre-la. En aquest context aquelles que no ens conformem a situar-nos en la dicotomia públic/privat (o el que és el mateix: enfortiment de l'Estat o intervenció només ens els aspectes de control social que permetin el bon govern capitalista) ens trobem amb la dificultat de trobar textos que des d'una anàlisi —marxista o no— apostin per una destrucció total de l'Estat. És

aquí on el recull dels diferents textos que el col·lectiu etcètera ha publicat al llarg dels anys 2009 i 2010 a la seva revista ens aporta una visió d'anàlisi crítica que respon a les nostres aspiracions anticapitalistes contribuint a omplir part dels nostres buits.

El trabajo además de ser el principio de la plusvalía y por lo tanto de la acumulación de beneficios tiene también el plusvalor simbólico de ser una de las causas y consecuencia de la dominación. El trabajo es aún una forma de socialización y culturalización en esta sociedad capitalista, y por ello la desaparición de los puestos de trabajo pone en peligro el mismo sistema. Es difícil imaginar a la sociedad disponiendo de dinero pero afrontando el día a día sin trabajo, pues este ordena la vida, las diferencias, bloquea los deseos y conduce a la sumisión.

Los Comités de Defensa de la CNT de Barcelona (1933-1938)

Agustín Guillamón

Edita: Aldarull

Contacte: C/ Martínez de la Rosa 57 08012

Barcelona

editorial@aldarull.org

Aquest llibre llença llum sobre uns organismes normalment obviats per la historiografia —tant l'oficial com l'anarquista— i que no obstant jugaren un paper decisiu el 19 de juliol del 1936 a Barcelona i en l'organització de la vida a la ciutat durant els mesos subsegüents. Acaba així amb el mite de l'espontaneïsm de les masses treballadores així a l'hora de derrotar l'exèrcit als carrers com al que va ser el final del procés revolucionari per elles encetat, els

fets de maig del 1937. I ho fa a partir de les actes de plenàries tant confederals com faïstes i d'altres documents de l'època, a més d'explicar detalladament els combats que es lliuraren als carrers barcelonins entre aquelles dues dates crucials.

La futura missió dels comitès de defensa —que ja existien prèviament— fou definida l'octubre del 1934, en plena insurrecció de la conca minera asturiana, amb l'objecte de substituir l'anomenada «gimnàstica revolucionària» insurreccional per l'altíssim cost repressiu i els pocs resultats que venia oferint aquella tàctica des de la seva adopció uns deu anys abans. Preveient una guerra llarga i costosa amb divuit mesos d'antelació, els comitès de defensa havien de ser l'embrió del futur exèrcit revolucionari, i fins que arribés el moment varen assumir tasques d'informació, entrenament amb armament i intendència. Els comitès de defensa estaven finançats per la CNT i supeditats a llurs decisions, i els formaven rotativa i clandestinament grups petits de militants sindicals anònims. Aquests comitès varen catalitzar i coordinar amb èxit la resposta a l'aixecament militar, i d'ells van sorgir les milícies populars que van marxar immediatament al front, així com els comitès revolucionaris de barri que la setmana següent ja s'havien encarregat de l'organització d'hospitals, menjadors, requisaments i de la coordinació del Comitè Central d'Abastaments. Nogensmenys, un plenari de Locals i Comarcals va renunciar a la presa i abolició del poder i va donar lloc a la duplicitat de poders que en el successiu existiria a Catalunya —Generalitat per una banda i CCMA per l'altra.

La tesi del llibre és que, contràriament al que havia decidit la FAI un mes abans de l'aixecament militar, s'hauria d'haver aprofundit en la fórmula dels comitès de defensa com a òrgan revolucionari i imposar un ordre revolucionari no deixant a l'Estat refer-se, copiant la coordinació que s'havia donat a Barcelona. Quan la FAI va voler reaccionar ja era tard, s'havia obert un abisme entre els comitès superiors de la CNT, compromesos amb una Generalitat ja recuperada i prou forta amb l'ajuda del PSUC, i els comitès locals i de barri. Varen ser aquests darrers els que van tornar

a les barricades després de l'assalt a l'edifici de la Telefònica sense necessitat de cap consigna el maig del 1937, esperant debades la proclamació d'una Junta Revolucionària i l'abolició de la Generalitat.

No hay revolución sin preparación; y cuanto más intensa e inteligente sea ésta, mejor en su día se impondrá aquélla. Hay que acabar con el prejuicio de las improvisaciones, por inspiración exaltada, como únicas formas factibles en las horas de las dificultades. Ese error, de la confianza en el instinto creador de las masas, nos ha costado muy caro. No se procuran, como por generación espontánea, los medios de guerra inexcusables para combatir a un Estado que tiene experiencia, fuerte armamento y mayor capacidad ofensiva y defensiva. Ponencia del Comité Nacional de los Comités de Defensa (CNCD) del 11 de octubre de 1934.

Ja a començaments del 1936 les discussions entre la militància anarcosindicalista giraven al voltant de la «presa del poder» i de l'«exèrcit revolucionari», problemes que restaren irresolts. Fou aquesta irresolució, juntament amb una organització fortament burocratitzada, la que va permetre a la burgesia rearmar-se amb l'ajuda de l'estalinisme i derrotar políticament i militar la revolució en marxa. Les companyes que es van enfrontar a aquests problemes en aquells dies es trobaven davant d'una situació inèdita, sense referents previs als que recórrer. El proper cop no podrem dir el mateix.

El incendio milenarista

Yves Delhoysie y Georges Lapierre

Edita: Pepitas de calabaza

Contacte: Apartat de correus 40

26080 Logroño

pepitas@pepitas.net

Durant aquests mesos en els que el nostre dia a dia està subjecte als alts i baixos dels mercats financers, val la pena ressenyar un llibre que ens explica les lluites a l'Europa occidental en una època on que justament s'estaven imposant els diners. *El Incendio Milenarista* va ser publicat per primer cop a França, l'any 1987, pel grup Os Cangaceiros,

firmat amb els pseudònims Yves Delhoysie i Georges Lapierre. Hem de precisar que la pressió policial sobre aquest grup el va portar a abandonar la distribució de llibre i deixar centenars d'exemplars en llocs públics.

El llibre ens situa a l'època medieval, entre els segles XII i XVII. Temps revolts pels canvis sistèmics que intervenen: el pas del sistema feudal al sistema capitalista, així com l'ascens de la burgesia a costa de la noblesa. En aquest temps de canvis sorgeix una fe en l'adveniment de l'Edat d'Or, fe religiosa que creu en la instauració del paradís a la terra per mil anys, on totes seran iguals, on ja no hi haurà riques ni pobres, serves ni nobles. Aquestes idees s'expandeixen entre les classes pobres de pageses, artesanes, serves i obreres de la indústria naixent i desemboca en prolongades insurreccions que recorren Europa durant més de tres segles. Moltes vegades segueixen un mateix guió: es cremen esglésies, monestirs i convents, es saquegen els castells i cases de les riques, es decreta la propietat del comú, el repartiment de les riqueses, la tornada d'allò comunal. I totes acaben igual: derrotes, traïcions i banys de sang. Si bé és una fe religiosa la que alimenta aquests moviments, al que aspiren —o construeixen quan guanyen el temps necessari per a fer-ho— és una societat que s'apropa al comunisme. Utopies d'un dia o diverses setmanes, orgies i amor lliure, saqueigs i fogueres, abolicció del treball assalariat...

Sense caure en un a mitificació d'aquests moviments o amagar les seves derives i defectes —sectarismes, progroms...— els autors ens pinten una altra societat medieval des d'una postura marxista. Uns temps en els que les bandes armades de pobres, tornant la religió contra la mateixa Església —i les seves diferents reaccions luteranes o calvinistes—, posant en escac l'ordre feudal, lluiten contra la destrucció de les seves relacions socials i la imposició d'un nou déu, els Diners.

Y me parece que caminamos hacia una conquista segura, porque aquellos que po-

drían ponernos obstáculos están desunidos y son ricos. [...] No os dejéis amilanar por esa antigüedad de la sangre que tanto se jactan, porque todos los hombres tienen un mismo origen; por tanto todos son igual de antiguos y la naturaleza nos ha hechos a todos partir de un modelo único. Desvestidos y desnudos, seríais todos semejantes; ciñámonos sus vestidos y que ellos se pongan los nuestros; nosotros pareceremos sin lugar a dudas nobles y ellos gente del común, porque solo la riqueza y la pobreza generan la desigualdad.

Insurrecto Ciompi en la ciudad de Florencia, 20 de julio del 1378.

Recomanem la lectura de *Q* del col·lectiu Luther Blisset (1999) i *En Pos del Milenio* de Norman Cohn (1957) per donar una visió més àmplia al que van ser els moviments mil·lenaristes a l'Europa occidental.

Aversión

Contacte: aversion@riseup.net

Una nueva publicación, un nuevo periódico anarquista que busca ser una contribución más a la comunicación, el debate y la acción, a nuestra lucha por la libertad.

Una definició senzilla, concreta, però sobretot humilment certa. Des que aparegué aquest diari fa un any, i al llarg dels quatre números ja publicats, aquesta inicial declaració d'intencions s'ha anat materialitzant en tota una sèrie de textos intel·ligentment escollits.

Estem acostumades, malauradament, a que la propaganda anarquista es limiti a repetir quatre idees mal assimilades i encara pitjor explicades. *Aversión* trenca amb aquesta dinàmica. Per una banda, per l'aprofundiment, d'una manera real, en els plantejaments teòrics que podem llegir a les seves pàgines. Per l'altra, perquè la selecció de notícies i experiències de lluita d'altres indrets del món que ens presenta no són una barreja ideològicament escollida per a poder evidenciar que «estem en guerra». Al contrari d'aquesta tendència habitual, la tria que fa *Aversión* ens permet, si analitzem el que realment hem d'aprehendre, armar-nos, ara sí, per a la guerra social que estem obligades a lluitar.

15M Obedecer bajo la forma de la rebelión

Col·lectiu Cul de Sac

Edita: Ediciones el Salmón

Contacte: Calle Gonzalo Mengual 21 5B

03013 Alacant

revistaculdesac@gmail.com

Los indignados no han puesto en duda ninguna cuestión de primer orden para el funcionamiento de la sociedad. El que hayan reaccionado a un orden injusto no quiere decir que lo hayan entendido en absoluto. Mas bien porque no lo han hecho, su protesta ha tenido cierta capacidad de convocatoria: no ponía en peligro nada importante.

Pot semblar contradictori escriure un text sobre la nostra participació en escenaris com el 15M i ressenyar un llibre que ens posa a parir per això. Podríem dir sense ruboritzar-nos que estem d'acord amb pràcticament tot el que diu aquest opuscle. Del 15M poc se'n pot treure i lamentem que encara hi hagi gent —propera, per més inri— que cregui que aquest pugui esdevenir quelcom radical, ja no diguem revolucionari.

Si bé és cert que el to del text de vegades ratlla la supèrbia, no per això l'anàlisi que fa del «moviment» és menys encertat. És la rabiola de la consumidora enganyada el que defineix la indignació i encara que el capitalisme es basi en la falsedat —per necessitat i principi— no és el reclam de «que ens donin el que ens van prometre» el que podrà posar de cap per avall la situació actual.

Així i tot, si ens aventurarem pel món de l'ocupació de places —i les seves posteriors conseqüències— fou, com diem en el text «Qui no arrisca no pisca», per la simple raó de provar a veure què passava. Evidentment, aquest activisme a pals de cec —valgui la redundància— és conseqüència de la falta de claredat del nostre *què fer*, nostre en tant que col·lectiu *Terra Cremada* i en tant que entorn polític. Aquesta confusió política que patim porta a moltes a veure resultats positius —certes tendències al suport mutu, crítica en la pràctica al pacifisme, etcètera— com producte del 15M quan en realitat s'han pogut manifestar *malgrat* ell.

Esperem que la valoració que fem de la nostra experiència pugui veure's com quelcom complementari d'allò que aquest llibre planteja en termes més teòrics.

Sin ideas claras sobre lo que hacemos es imposible que se actúe de forma consciente contra lo que nos oprime.

Calibán y la bruja

Silvia Federici

Edita: Traficantes de Sueños

Contacte: Embajadores 35 local 6

28012 Madrid

editorial@traficantes.net

Si bé es cert que aquest text ha estat ressenyat en nombroses ocasions en publicacions que ens són properes —i per tant sabem que és conegut per moltes de les nostres companyes— hem decidit ressenyar-lo tot i saber que poques coses podrem dir de nou. Si així ho hem fet ha estat perquè pensem que és precís remarcar que aquest text servirà —tal i com ens ha servit a nosaltres— per mai més provar de deslligar capitalisme de patriarcat.

Federicci, encertadament i recollint la tradició feminista més revolucionària, omple el buit que —de forma intencionada— deixen dues figures cabdals en l'anàlisi del funcionament i govern capitalista: Marx i Foucault. Aquesta autora assenyala l'inexplicable descuit que gran part de la literatura marxista fa al obviar el paper que l'esclavatge de la dona té en la acumulació original capitalista —i per tant el paper clau del patriarcat— en aconseguir una reproducció de la força de treball a cost zero així com la intencionada omissió que Foucault fa en la seva «*Història de la locura en la época clásica*» de la cacera de bruixes. Però l'autora no és queda només en una crítica d'aquest dos autors sinó que, aprofitant les valuoses aportacions d'ambdós, hi afegeix la mirada feminista; una mirada que després de llegir el llibre ja no podrem mai més obviar.

És provable que Federicci no digui gaires coses noves ni faci grans aportacions al discurs feminista revolucionari però a moltes de nosaltres ens ha ajudat a ordenar una miqueta millor les nostres idees respecte a l'estreta relació entre capitalisme i patriarcat.